

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

ANALÝZA VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK U OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI ASW S. R. O.

ANALYSIS OF DEBT COLLECTION IN ASW S. R. O.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

IVETA VAŘÁKOVÁ

VEDOUcí PRÁCE

SUPERVISOR

Mgr. HELENA MUSILOVÁ

BRNO 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vařáková Iveta

Účetnictví a daně (6202R049)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Analýza vymáhání pohledávek u obchodní společnosti ASW s. r. o.

v anglickém jazyce:

Analysis of Debt Collection in ASW s. r. o.

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Seznam odborné literatury:

- NOVOTNÝ, P. Nový občanský zákoník: Smluvní právo. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 230 s. ISBN 978-80-247-5164-1.
- SVOBODA, K. et al. Občanský soudní řád. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-506-0
- ŠVESTKA, J. et al. Občanský zákoník. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-638-9.
- TINTĚRA, T. Závazky a jejich zajištění v novém občanském zákoníku. 1. vyd. Praha: Leges, 2013. 200 s. ISBN 978-80-87576-75-5.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Helena Musilová

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2014/15.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan

V Brně, dne 28. 2. 2015

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na zlepšení systému vymáhání pohledávek. Teoretická část charakterizuje právní, účetní, daňové a ekonomické aspekty pohledávek. Práce analyzuje pohledávky po splatnosti společnosti ASW, s.r.o. a předkládá návrhy řešení k efektivnějšímu vymáhání pohledávek.

Abstract

My bachelor thesis focus on improvement of debt collection system. The theoretical part of work characterizes legal, accounting, tax and economic aspects of receivables. The work analyzes receivables past due from company ASW, s.r.o. and suggests solutions to more efficient debt collection.

Klíčová slova

pohledávka, dlužník, věřitel, vymáhání pohledávky, insolvence

Key words

receivable, debtor, creditor, debt collection, insolvency

Bibliografická citace

VAŘÁKOVÁ, I. *Analýza vymáhání pohledávek u obchodní společnosti ASW s. r. o.*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2015. 77 s. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Helena Musilová.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 5. června 2015

.....

Iveta Vařáková

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Heleně Musilové, vedoucí mé bakalářské práce, za nekompromisní termíny, rady a připomínky během zpracování práce. Dále bych ráda poděkovala Ing. Drahomíře Slawikové, za poskytnutí podkladů k pohledávkám a za trpělivost, s kterou mi pomáhala porozumět situaci, ve které se společnost nachází.

OBSAH

OBSAH.....	8
ÚVOD.....	12
Cíle práce a postupy zpracování	13
1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	16
1.1 Pohledávka.....	16
1.2 Vznik pohledávek	17
1.2.1 Smlouva	17
1.3 Zajištění a utvrzení pohledávek	18
1.3.1 Zástavní právo.....	18
1.3.2 Ručení	19
1.3.3 Finanční záruka.....	20
1.3.4 Zajišťovací převod práva	21
1.3.5 Smluvní pokuta	21
1.3.6 Uznání dluhu.....	22
1.4 Zánik pohledávek.....	22
1.4.1 Splnění dluhu	22
1.4.2 Započtení	23
1.4.3 Promlčení	23
1.5 Mimosoudní vymáhání pohledávek.....	24
1.5.1 Výzva k plnění	24
1.5.2 Postoupení pohledávek	24
1.5.3 Faktoring.....	25
1.5.4 Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti.....	25
1.6 Soudní vymáhání pohledávek	26
1.6.1 Soudní řízení nalézací.....	26

1.6.1.1 Příprava k žalobě	26
1.6.1.2 Rozhodnutí.....	27
1.6.1.3 Zkrácené soudní řízení.....	27
1.6.1.4 Náklady řízení.....	28
1.6.2 Soudní řízení vykonávací.....	29
1.6.2.1 Výkon rozhodnutí podle OSŘ.....	30
1.6.2.2 Exekuční řízení	30
1.6.3 Insolvenční řízení.....	31
1.7 Pohledávky z daňového a účetního hlediska	33
1.7.1 Pohledávky v účetnictví.....	33
1.7.1.1 Inventarizace pohledávek	33
1.7.1.2 Účetní oprávkky a odpisy pohledávek.....	34
1.7.2 Pohledávky z daňového hlediska.....	34
1.7.2.1 Zákonné opravné položky.....	35
1.7.2.2 Daňový odpis pohledávek	35
1.7.2.3 Vrácení DPH u dlužníků v insolvenční.....	36
1.8 Finanční analýza pohledávek	36
1.8.1 SWOT analýza.....	37
1.8.2 Poměrové ukazatele	37
1.8.2.1 Ukazatele aktivity (doba obratu).....	38
1.8.2.2 Ukazatele rentability	39
1.8.2.3 Ukazatel likvidity.....	40
1.8.2.4 Zadluženost.....	41
1.9. Shrnutí teorie.....	42
2 Analýza současného stavu	43
2.1 Charakteristika společnosti ASW, s.r.o.....	43

2.1.1 Organizační struktura.....	43
2.1.2 Uzavírání smluv	44
2.1.3 SWOT analýza	45
2.1.4 Analýza doby obratu pohledávek a závazků.....	47
2.1.5 Analýza rentability, likvidity a zadluženosti.....	48
2.2 Charakteristika pohledávek.....	50
2.2.1 Rozbor tuzemských pohledávek po datu splatnosti.....	53
2.3 Stávající způsob zajištění pohledávek	56
2.4 Stávající způsob vymáhání pohledávek	56
2.5 Inventarizace pohledávek	57
2.5.1 Pohledávky do výše 30 000 Kč.....	58
2.5.2 Pohledávky nad 30 000 Kč	59
2.5.3 Pohledávky v insolvenčním řízení.....	59
2.6 Daňový, účetní a ekonomický dopad pohledávek po splatnosti.....	59
2.7 Shrnutí analýzy pohledávek.....	59
3. Vlastní návrhy řešení	60
3.1 Prevence vzniku pohledávek po splatnosti	60
3.2 Zajištění a utvrzení pohledávek	63
3.3 Mimosoudní vymáhání pohledávek.....	63
3.4 Zkrácené soudní řízení.....	64
3.5 Insolvenční řízení.....	65
3.6 Exekuční řízení	66
3.7 Zmírnění daňového, účetního a ekonomického dopadu pohledávek po splatnosti	66
Závěr	67
SEZNAM LITERATURY.....	69

SEZNAM ZKRATEK.....	73
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	74
SEZNAM GRAFŮ	75
SEZNAM TABULEK.....	76
SEZNAM PŘÍLOH.....	77

ÚVOD

V České republice roste počet podnikatelských subjektů v platební neschopnosti. Důvody jsou nejen objektivní, zejména dopad ekonomická krize, která zasáhla světovou ekonomiku v roce 2008, ale i subjektivní, kdy se projeví neschopnost řídit hospodaření dlužníka nebo dochází k jeho nezodpovědnému a neuváženému jednání. Existuje korelace mezi počtem podnikatelů ve ztrátě a počtem podnikatelů v platební neschopnosti. Na začátku roku 2014 došlo k dalšímu útlumu globální ekonomiky především kvůli neuspokojivým výkonům v Eurozóně. Počet dlužníků v insolvenčním řízení vzrůstá i důsledkem dopadů recese v celé Eurozóně. (ČNB, Globální ekonomický výhled, 2014) Došlo ke značnému nárůstu ekonomických problémů, s nimiž je spojena platební neschopnost dlužníků na straně jedné a vznik pohledávek věřitelů na straně druhé.

Podnikatelský subjekt ASW, s.r.o. je právnickou osobu zapsanou do obchodního rejstříku u krajského soudu v Ostravě a je současně plátcem DPH. Hlavním předmětem podnikání jsou služby. Potřebuje zlepšit vymáhání dlouhodobých pohledávek. V letech 2010 – 2014 představovaly pohledávky po splatnosti přibližně 5% jeho ročního obratu bez DPH. ASW, s.r.o. měla i pohledávky za dlužníkem, s nímž bylo vedeno insolvenční řízení, ale nepodala přihlášku ve lhůtě stanovené soudem v rozhodnutí o úpadku.

V předložené bakalářské práci uvedu stávající proces vymáhání pohledávek podnikatelským subjektem ASW s.r.o., a to za tuzemskými dlužníky. Zaměřím se na prostředky zajištění a utvrzení pohledávek z pohledu nového občanského zákoníku, které pomohou předcházet nebo alespoň eliminovat vznik dlouhodobých pohledávek po splatnosti.

Cíle práce a postupy zpracování

Roste počet podnikatelů, kteří v důsledku špatného hospodaření nehradí pohledávky svých věřitelů. Výše pohledávek po splatnosti zhoršuje platební schopnost věřitele. Změny pohledávek a dluhů ovlivňují příjmy a výdaje peněžních prostředků. Ty se promítají do stavu provozního cash flow. Při kratší době obratu závazků má podnikatel dobrou likviditu, při delší době obratu pohledávek financuje podnikání dlužníka. Pokud dlužník nedostojí svým závazkům, mají věřitelé zákonnou možnost své pohledávky vymáhat. Cílem bakalářské práce je navrhnout efektivní systém zajištění a vymáhání pohledávek po splatnosti pro dosažení snížení objemu pohledávek po splatnosti a zlepšení toku hotovosti.

V teoretické části vymezím pojmy související s vymáháním pohledávek. Stanovím procesy nutné k zajištění a utvrzení pohledávek. Uvedu způsoby a postupy při vymáhání pohledávek. Vzhledem k řešenému problému jsem vybrala pro analýzu pohledávek ukazatele finanční analýzy aktiv a SWOT analýzu, které jsou vhodné pro podnikatelský subjekt s jeho organizační strukturou. Provedu rozbor pohledávek z daňového i účetního hlediska, abych názorně charakterizovala zatížení podnikatelského subjektu dlouhodobými a nevymahatelnými pohledávkami.

V analytické části bakalářské práce nastíním praxi podnikatelského subjektu při vymáhání pohledávek. Provedu analýzu stavu pohledávek po splatnosti za roky 2010-2014. Posoudím výši pohledávek jejich rozdělením na krátkodobé, dlouhodobé a nevymahatelné. Provedu rozbor pohledávek na jednotlivé roky podle ukazatelů finanční analýzy popsané v teoretické části.

V závěrečné části nabídnu řešení, jak vzniku problematických pohledávek předcházet. Vyberu konkrétní opatření pro preventivní zajištění pohledávek. Dílčí výsledky získané rozbohem dat souhrnně zohledním do vlastního návrhu interní směrnice pro vymáhání pohledávek, ve které budou doporučeny především zajišťovací instrumenty pohledávek a postupy mimosoudního vymáhání pohledávek.

Cílem bakalářské práce je současně zodpovězení položených výzkumných otázek a potvrzení či vyvrácení hypotéz.

Otázka č. 1: Jaké zajišťovací instrumenty podnikatelský subjekt využívá pro eliminaci vzniku pohledávek po splatnosti?

Hypotéza č. 1: Dle mého názoru ASW, s.r.o. spoléhá pouze na uzavřené písemné smlouvy s každým obchodním partnerem. Ve smlouvě je specifikována smluvní pokuta.

Otázka č. 2: Jaké způsoby a postupy používá podnikatelský subjekt k vymáhání pohledávek?

Hypotéza č. 2: Předpokládám, že ASW, s.r.o. vymáhá své pohledávky telefonickým kontaktováním dlužníka a posléze posílá výzvu k plnění.

Otázka č. 3: Jak často prováděl podnikatelský subjekt rozbor všech pohledávek pro vyhodnocení a sledování dlužníků?

Hypotéza č. 3: Domnívám se, že ASW, s.r.o. je kapitálově silná. Může podceňovat systémový rozbor pohledávek, protože nikdy nežádala o zřízení úvěrů pro podnikání.

Postupy zpracování

Nejprve jsem oslovila podnikatele a snažila jsem se zjistit jeho problém s vymáháním pohledávek po splatnosti. Následně jsem se seznámila s teorií problematiky na základě práce s odbornou literaturou, novým občanským zákoníkem a dalšími právními předpisy. Shromáždila jsem potřebné podklady pro sepsání bakalářské práce v její teoretické části. Dále jsem provedla rozbor dat poskytnutých ASW, s.r.o. Konzultace s jejím zástupcem probíhal formou polostrukturovaného rozhovoru. Všechny informace, podklady a výkazy použiji k rozboru pohledávek. Výsledky analýzy porovnam v tabulkách a grafech. Na základě získaného rozboru navrhnou způsoby zajištění a vymáhání pohledávek. Posoudím výhodnost navrženého opatření z hlediska časového a finančního. Cílem je prezentovat, jak dílčí oblasti řízení podnikatelského subjektu spolu souvisí a jak lze rozhodujícím způsobem předcházet vzniku problematických pohledávek.

Metody

Ve své bakalářské práci využívám především tyto metody:

Analýzu jako metodu založenou na zkoumání složitějších skutečností rozkladem na jednodušší části, kde je cílem poznat podstatu a zákonitosti dílčích částí celku. Syntézu jako spojení či kombinaci prozkoumaných dílčích částí do nového celku. Dedukci charakterizovanou jako typ úsudku a zkoumání, kdy přijaté výroky jsou podkladem k novému tvrzení a závěru. Je to postup od obecného k jednotlivému. Polostrukturovaný rozhovor chápaný jako částečně řízený rozhovor s předem připravenými otázkami, kdy během rozhovoru vznikají další otázky. (Václavík, 2011)

1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V této kapitole bude nastíněna právní, účetní, daňová a ekonomická úprava pohledávek. K základním pojmům u vymáhání pohledávek patří dlužník, věřitel, pohledávka a její příslušenství. Zaměřím se na právní hledisko vzniku, zajištění, zániku a promlčení pohledávek. Uvedu postup při soudním i mimosoudním vymáhání pohledávek. Na závěr kapitoly se budu věnovat účetním i daňovým předpisům pro dlouhodobé pohledávky a ukazatelům finanční analýzy, které se týkají tohoto tématu.

1.1 Pohledávka

Právní úprava pohledávek je obsažena zejména v následujících právních předpisech:

- ♣ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále pouze NOZ)
- ♣ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze OSŘ)
- ♣ Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze EŘ)
- ♣ Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze IZ)
- ♣ Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZoR)
- ♣ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDP)
- ♣ Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Pojem pohledávka v § 1721 zákona č. 89/2012 Sb.: *„Ze závazku má věřitel vůči dlužníku právo na určité plnění jako na pohledávku a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit.“* Pohledávka je tedy právo věřitele na plnění od dlužníka. Naopak dlužník má povinnost plnit svůj závazek vůči věřiteli. Plnění, které je předmětem závazku, musí rovněž být majetkové povahy a musí odpovídat zájmu věřitele. (zákon č. 89/2012 Sb., §1721-1723)

K pohledávce po splatnosti náleží její příslušenství. „*Příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním.*“ (§ 513 zákona č. 89/2012 Sb.) Smluvní pokuta není příslušenství pohledávky. Odloučení jistiny, která tvoří pohledávku, a jejího příslušenství nemá vliv na znehodnocení ani jedné věci. (zákon č. 89/2012 Sb., §510)

1.2 Vznik pohledávek

Ze závazku má věřitel vůči dlužníku právo na určité plnění jako na pohledávku a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit. Pohledávky vznikají z právního jednání, zejména ze smluv nebo z protiprávního činu. Pohledávky mohou vzniknout i z jiných právních skutečností, například z odpovědnosti za vadu, z prodlení dlužníka nebo z rozhodnutí soudu. U pohledávek vzniklých před 1.1.2014 se použijí přechodná ustanovení § 3028 a § 3073 NOZ. Platí, že práva a povinnosti vzniklé před nabytím účinnosti NOZ, se řídí dřívějšími právními předpisy. (zákon č. 89/2012 Sb., § 1723)

1.2.1 Smlouva

Smlouva je jeden z důvodů vzniku závazku. Smlouva je platným právním jednáním, které stvrzuje dohodu několika smluvních stran. Musí být jasná a srozumitelná. Na smluvních stranách je ponecháno určení jejího obsahu v mezích právního řádu. (Tintěra, 2013)

Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabytí vlastnické právo k ní. Kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu. (zákon č. 89/2012 Sb., § 2079 odst. 1)

ASW, s.r.o. se zabývá vývojem a podporou softwarových aplikací. Podnikatelský subjekt proto uzavírá s objednateli licenční smlouvu. Platí, že „*Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu duševního vlastnictví v ujednaném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu. Smlouva vyžaduje písemnou formu v případě, že se poskytuje*

výhradní licence, nebo má-li být licence zapsána do veřejného seznamu“ (zákon č. 89/2012 Sb., § 2358 odst. 1, 2)

1.3 Zajištění a utvrzení pohledávek

NOZ nově rozlišuje mezi zajištěním a utvrzením pohledávky. Zajištění pohledávky je schopno plnění dluhu nahradit, kdežto utvrzení pohledávky pouze utvrzuje v tom, že pohledávka v době uznání existovala. Zajištění pohledávky spočívá v možnosti věřitele, který se nedočkal plnění od dlužníka, uspokojit svou pohledávku jiným způsobem. Utvrzení posiluje pozici věřitele. Utvrzení má dlužníka motivovat, aby pod hrozbou například smluvní pokuty skutečně plnil své závazky. (Červinka, 2014)

Do institutu zajištění pohledávek (zákon č. 89/2012 Sb., §2018 a následující) patří zástavní a zadržovací právo, ručení, finanční záruka, zajišťovací převod práva a srážky ze mzdy. Do institutu utvrzení pohledávky se řadí smluvní pokuta a uznání dluhu (zákon č. 89/2012 Sb., § 2048 a následující). Za určitou formu jistoty lze pokládat i závdavek, který NOZ upravuje v §1808 a 1809. Budu se zabývat především způsoby zajištění a utvrzení uváděnými v NOZ, které souvisí s pohledávkami za dlužníkem.

Podle § 2010 NOZ lze dluh zajistit, pokud se třetí osoba zaváže, že poskytne věřiteli majetkovou jistotu, že dlužník svůj dluh splní. Jistota vzniká zřízením zástavního práva nebo prohlášením způsobilého ručitele. Osoba, která dává jistotu, je poskytovatelem jistoty. Jistotu může spravovat i třetí osoba ve prospěch věřitele. Dostatečná jistota je spojena s povinností dlužníka, aby na žádost věřitele přiměřeně doplnil zajištění v případě, že se jistota stane z nějakého důvodu nedostatečnou. Pokud dlužník žádosti věřitele nevyhoví, stane se nezajištěná část pohledávky splatnou. (Červinka, 2014)

1.3.1 Zástavní právo

Zástavní právo je zajišťovací prostředek, kterým si věřitel zabezpečí uhrazení pohledávky. Lze jím zajistit peněžitý nebo nepeněžitý dluh, i takový, který má vzniknout až v budoucnu. „*Zástavou může být každá věc, s níž lze obchodovat.*“ (zákon č. 89/2012 Sb., § 1310)

Při zajištění dluhu a jeho příslušenství zástavním právem vznikne věřiteli oprávnění

uspokojit se pomocí zpeněžení zástavy. Od ostatních zajišťovacích prostředků se zásadně odlišuje tím, že má věcnou povahu. Zástava se tak převádí spolu s postoupenou pohledávkou. V případě, že dluh zajištěný zástavou zanikl, zaniká i zástavní právo. (Bezouška, 2013)

Zástavní právo se zřizuje zástavní smlouvou (zákon č. 89/2012 Sb., § 1309 a dále), pro kterou není striktně vyžadována písemná forma. Zástavní smlouva však musí být písemná, není-li movitá věc jako zástava odevzdána zástavnímu věřiteli nebo třetí osobě, aby ji pro zástavního věřitele opatrovala. Písemná smlouva je nutná vždy, je-li zástavou nemovitá věc. Ve smlouvě musí být dostatečně specifikována jak zajišťovaná pohledávka, tak i zástava. Zástavou může být věc movitá i nemovitá, jiná pohledávka či jiné majetkové právo. Movitá věc se odevzdává zástavnímu věřiteli nebo se skládá do úschovy u třetí osoby. U nemovitých věcí, bytů a nebytových prostor je nutný vklad práva do katastru nemovitostí. Zástavní smlouva vyžaduje formu veřejné listiny, je-li zástavou závod nebo nemovitá věc nepodléhající zápisu do veřejného seznamu nebo má-li zástavní právo k movité věci vzniknout zápisem do rejstříku zástav. (zákon č. 89/2012 Sb., § 1309 a dále)

Jakmile je zajištěný dluh splatný, může se zástavní věřitel uspokojit způsobem, o němž se dohodl se zástavcem nebo se zástavním dlužníkem. Věřitel se jinak uspokojuje z výtěžku zpeněžení zástavy ve veřejné dražbě nebo z prodeje zástavy. Při zpeněžení zástavy záleží na zástavním věřiteli a dlužníku jakou formu výkonu zástavního práva ve smlouvě zvolí. *„Kromě dřívějšího prodeje zástavy ve veřejné dražbě nebo prodejem podle zvláštního zákona se mohou smluvní strany dohodnout na prodeji z volné ruky, veřejné soutěži o nejlepší nabídku, dobrovolné dražbě či vnucené správě.“* (Křížová, 2014) Začátek výkonu zástavního práva je povinen zástavní věřitel písemně oznámit dlužníkovi. Po uplynutí třiceti dnů od oznámení může věřitel zpeněžit zástavu a zároveň má právo požadovat náhradu nutných nákladů. (Křížová, 2014)

1.3.2 Ručení

Ručení je obvyklým zajišťovacím prostředkem. Vzniká smlouvou uzavřenou mezi věřitelem a třetí osobou, tj. ručitelem. Ručitel se věřiteli zaváže, že ho uspokojí v

případě neplnění dlužníka. Ručitel je tak povinen věřiteli plnit, pokud dlužník nesplnil svůj dluh v přiměřené době poté, co ho k tomu věřitel písemně vyzval. Pokud věřitel nepřijme ručitele, nemůže po něm nic žádat. Ručitelské prohlášení musí mít vždy písemnou formu. (Meluzín, Zeman, 2014)

Ručitel se může zaručit za dluhy podmíněné nebo budoucí. Ručení lze také poskytnout na soubor dluhů v určité vymezené době nebo na dluhy ze stejného právního důvodu. Sjednané ručení se může vztahovat na celý závazek nebo pouze na jeho část. Pokud za jeden závazek ručí více ručitelů, předpokládá se, že každý z nich ručí věřiteli za celý dluh. Ručení bývá časově neomezené, pokud ručitel neuvede jinak v ručitelském prohlášení. V případě, že ručitel plnil závazek za dlužníka, je mu dlužník povinen poskytnuté plnění nahradit. (Novotný, 2014)

Ručení má akcesorický vztah k hlavnímu závazku, proto se právo věřitele vůči ručiteli nepromlčí dříve, než dojde k promlčení jistiny, tzn. hlavního dluhu. Zánikem zajištěného dluhu zaniká i ručení. Pokud by měla jistina zaniknout pro nemožnost plnění dlužníka nebo pro jeho zánik, má věřitel právo i nadále požadovat plnění závazku po ručiteli. Uznání dluhu má pro ručitele účinky pouze s jeho souhlasem, jinak by došlo k nespravedlivému znevýhodnění ručitele. (Novotný, 2014)

1.3.3 Finanční záruka

Finanční záruka vzniká prohlášením výstavce o tom, že uspokojí závazek věřitele do výše určité částky. Výstavce plní dluh v případě, že dlužník nesplní dluh, nebo pokud dojde ke splnění jiných podmínek, které jsou v záruční listině uvedeny. Podmínky ručení výstavce se odvíjí od vystavené záruční listiny. Zde se zároveň určují námitky, které může výstavce uplatnit proti věřiteli. Výstavce finanční záruky je povinen plnit dluh, pokud jsou pro to splněny podmínky stanovené v listině a zároveň jej k tomu vyzval věřitel. (Novotný, 2014)

Finanční záruka musí mít písemnou formu. Může být stvrzena několika výstavci, čímž vzniká věřiteli právo požadovat plnění závazku po kterémkoliv výstavci. Záruka může být vystavena na dobu určitou i neurčitou. Jestliže výstavce plnil za dlužníka, má právo

po dlužníkovi žádat náhradu plnění. Mezi druhy finanční záruky patří bankovní záruka, kterou vystavuje banka, spořitelní nebo úvěrní družstvo. (Tintěra, 2013)

1.3.4 Zajišťovací převod práva

Zajišťovací převod práva posiluje postavení věřitele tím, že na něj dlužník dočasně převede své právo. Může se jednat o právo vlastnické, ale i o pohledávku. V případě splnění dluhu přechází právo zpět na osobu, která jej poskytla. Pokud dluh není splněn, věřitel si může ponechat převedenou věc. Na rozdíl od zástavního práva nemusí věřitel převedenou věc zpeněžit. (Tintěra, 2013) Věřitel se tedy stává trvalým, nepodmíněným vlastníkem práva a dlužník je mu povinen předat vše, co je potřeba k plnému užívání předmětu převodu. Pokud je převedené právo hodnotnější než výše dluhu, musí věřitel uhradit rozdíl mezi těmito částkami. (zákon č. 89/2012 Sb., § 2040 a následující)

Zákon zároveň stanoví, že zajišťovací převod práva je dočasný a k převodu dochází s rozvazovací podmínkou. Jakmile dlužník zajištěný dluh splní, přechází převedené právo zpět na majitele. S převodem zajištění vydá věřitel vše, co z převedeného práva za dobu plnění závazku získal, avšak může si odečíst náklady související se zajištěním. Pokud se jedná o převod práva zapsaného ve veřejném seznamu, vzniká zajištění až okamžikem provedení zápisu do tohoto seznamu. Při zápisu do veřejného seznamu je třeba uvést údaj o dočasné povaze zajišťovacího převodu. (Novotný, 2014)

1.3.5 Smluvní pokuta

Smluvní pokuta se řadí mezi utvrzení dluhu. Smluvní pokutu lze ujednat pro případ porušení povinností dlužníka. Jejím účelem je donutit jej k řádnému plnění pod hrozbou sankce. Smluvní pokuta je vázána na dohodu smluvních stran. Věřitel může požadovat její zaplacení při porušení utvrzené povinnosti bez ohledu na to, jestli mu vznikla škoda. (Tintěra, 2013)

Ujednání o smluvní pokutě musí mít písemnou podobu, smluvní strany se musí dohodnout na její výši nebo na způsobu jejího určení. Smluvní pokuta může nabývat i jiného než peněžitého plnění. U soudu může dlužník požadovat snížení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty. Zaplacení smluvní pokuty nezbavuje dlužníka povinnosti dále

plnit dluh. Pokuta je pouze chápána jako náhrada škody. Věřitel proto nemůže za totéž porušení požadovat náhradu škody, pokud není ve smlouvě ujednáno jinak. Ustanovení pro smluvní pokutu platí i na pokutu stanovenou pro porušení smluvní povinnosti právním předpisem. (Tintěra, 2013)

1.3.6 Uznání dluhu

Uznání dluhu je další forma utvrzení závazku. Jestliže dlužník uznal svůj dluh, má se za to, že dluh v době uznání trval. Pokud pohledávka byla promlčená a dlužník ji uznal, nárok na její zaplacení se obnoví a začne běžet nová promlčecí lhůta ode dne, kdy k uznání dluhu došlo. V případě, že dluh není promlčený, prodlužuje se promlčecí lhůta a usnadňuje to věřiteli soudní vymáhání dluhu. Ze zákona musí mít uznání dluhu písemnou formu. Jedná se o jednostranné právní jednání a začíná působit doručením do rukou věřitele. Nevyžaduje žádné přijetí a ani jeho odmítnutí nemá žádný význam. Pokud dlužník platí úroky, má se za to, že uznal dluh, z něhož úroky platí. Není důležité, jestli se jedná o úroky z prodlení nebo o smluvní úroky. V případě, že je dluh plněn z části, považuje se to rovněž za uznání dluhu. To neplatí v případě, že je dluh promlčený. (Tintěra, 2013)

1.4 Zánik pohledávek

V této kapitole se budu věnovat způsobům zániku pohledávek, se kterými se podle mě může věřitel setkat nejčastěji. Jedná se o splnění dluhu a započtení.

1.4.1 Splnění dluhu

Splnění je nejběžnějším způsobem zániku závazku. Plnění vyplývá z uzavřené smlouvy s tím, že musí být plněno v místě a čase tak, jak bylo sjednáno. Dlužník musí dluh splnit na svoje náklady a nebezpečí. K zániku dluhu však nedochází, pokud nebylo plněno řádně a včas. Věřiteli tak vzniká nárok z vadného plnění, který se liší podle toho, jestli lze vadu odstranit nebo ne. Došlo-li k vadnému plnění, je nutné, aby věřitel vadu dlužníkovi včas vytkl. (Novotný, 2014)

Kvittance představuje potvrzení o splnění dluhu. Má výraznou důkazní hodnotu, že byl dluh skutečně plněn. Dlužník tak může po věřiteli požadovat vydání kvittance při

řádném plnění. Věřitel ji vyhotoví na žádost dlužníka. Pokud nechce věřitel kvitanci vydat, může dlužník pozastavit plnění dluhu, dokud mu ji věřitel nepředá. V souvislosti s vydáním kvitance se uplatní i zákonná domněnka. Ta stanoví, že s potvrzením o splnění dluhu, které je vydáno na jistinu, byly plněny i úroky. Pokud tomu tak není, je vhodné nesplnění úroků do kvitance zaznamenat. (Novotný, 2014)

1.4.2 Započtení

V případě, že věřitel s dlužníkem mají vzájemné pohledávky stejného druhu, zaniknou takové pohledávky započtením, a to do té výše, do které se vzájemně kryjí. Zánik pohledávek započtením nastane již okamžikem, kdy se obě pohledávky staly způsobilými k započtení, nikoliv až ke dni, kdy byl učiněn kompenzační projev. (Bezouška, 2013) Prvním z předpokladů započtení je existence vzájemných pohledávek mezi týmiž účastníky, kteří si jsou vzájemně věřitelem a dlužníkem. Pohledávky musí být k započtení způsobilé, lze je tedy uplatnit před soudem. K započtení není způsobilá pohledávka nejistá nebo neurčitá, případně promlčená. K započtení pohledávek dojde na základě projevu vůle jedné strany, oznámením adresovaným a doručeným druhé smluvní straně. Pokud dochází k započtení na základě dohody účastníků, lze započítat jakékoli vzájemné pohledávky, i když nejsou způsobilé k započtení či nejsou stejného druhu. (zákon č. 89/2012 Sb., §1982)

1.4.3 Promlčení

NOZ nově výslovně rozlišuje promlčení (ztrátu nároku) a prekluzi (zánik práva). Právo se promlčí a dlužník není povinen plnit v případě, že právo není vykonáno v promlčecí lhůtě. Pokud dlužník plnil po uplynutí promlčecí lhůty, nemůže požadovat vrácení toho, co plnil. K promlčení soud přihlédne, namítne-li dlužník, že je právo promlčeno. (zákon č. 89/2012 Sb., §609, §610)

Promlčecí lhůta trvá tři roky, pokud se nejedná o majetkové právo nebo pokud není ve smlouvě uvedeno jinak. Uzná-li dlužník svůj dluh, promlčí se právo za deset let ode dne, kdy k uznání dluhu došlo. (zákon č. 89/2012 Sb., §629, §639)

1.5 Mimosoudní vymáhání pohledávek

V této kapitole se budu věnovat způsobům, jak může věřitel vymoci pohledávku mimosoudní cestou, pokud dlužník neplní svůj dluh.

1.5.1 Výzva k plnění

Prvním krokem věřitele k vymožení pohledávky po její splatnosti je upomenutí dlužníka. Může se stát, že došlo k nedorozumění a pohledávka nebyla zavedena v dlužníkově evidenci. Pokud dlužník nereaguje na výzvu k zaplacení pohledávky, může se věřitel rozhodnout vymáhat pohledávku sám. Dále se doporučuje, aby následující upomínka měla formu doporučeného dopisu. Samotná výzva k plnění by měla obsahovat výši jistiny, kterou dlužník neuhradil, a je doporučeno vyčíslit smluvní pokutu a výši příslušenství pohledávky k datu zaslání upomínky – její úroky a úroky z prodlení. Dále by měl věřitel informovat dlužníka o lhůtě, do které má zaplatit pohledávku a její příslušenství včetně smluvních sankcí. Dlužník by měl případně kontaktovat věřitele a dohodnout se na splátkovém kalendáři. Po vypršení lhůty stanovené ve výzvě může věřitel přikročit k podání žaloby u soudu. (Čočková, 2014)

1.5.2 Postoupení pohledávek

Postoupením pohledávky dochází k změně osoby věřitele. Původní věřitel pohledávku převede a nevynakládá tak další náklady na její vymáhání. Není potřeba souhlasu dlužníka. Postoupení lze provést jak písemnou, tak ústní formou. Pohledávka, o kterou se jedná, musí být jednoznačně označena. Cese je možná za splnění několika podmínek. Musí jít o pohledávku, kterou lze zcizit. Převod je obecný pojem, může být úplatný nebo bezúplatný a nemá vlastní úpravu zcizení. Nesmí se jednat o pohledávku, která zaniká změnou nebo smrtí dlužníka. Nelze postoupit ani pohledávku, která již zanikla nebo postoupení brání smluvní ujednání. (Novotný, 2014)

Třetí osoba, která vstupuje na místo původního věřitele, se nazývá postupník. Postupník má stejná práva jako původní věřitel a může vymáhat pohledávku soudní cestou. Postupitel je povinen předat postupníkovi veškeré dokumenty a doklady k pohledávce tak, aby ji bylo možné uplatnit. S pohledávkou přechází i její příslušenství a práva s ní spojená, což zahrnuje i zajištění. Při cesi pohledávky za úplatu vzniká postupiteli

odpovědnost vůči postupníkovi za to, že je pohledávka dobytá a lze ji vymoci. Postupitel ale neodpovídá za dobytost pohledávky v případě, že postupník věděl, že je budoucí, nejistá nebo nedobytná. Zároveň se může pohledávka stát nedobytnou díky odkladu jejího vymáhání, za což nenesou postupitel odpovědnost. (Novotný, 2014)

NOZ s sebou přinesl možnost postoupení souboru pohledávek. Často se jedná o pohledávky stejného druhu nebo pohledávky vznikající ze stejného právního důvodu. Strany se dohodnou na rámcové smlouvě o cesi pohledávek a dále postupitel postupuje postupníkovi dávky pohledávek. Platí podobná pravidla jako pro postoupení jedné pohledávky. (Novotný, 2014)

1.5.3 Faktoring

Faktoring je průběžný odkup krátkodobých pohledávek (obvykle se splatností do 90 nebo 180 dnů) faktoringovou organizací, který je předem smluvně sjednaný. Obvykle je spojen s komplexní službou správy pohledávek. Ve smlouvě se věřitel zavazuje, že bude všechny sjednané pohledávky postupovat faktorovi, který mu za to bude vyplácet určitý procentní podíl z hodnoty pohledávky. Ten se obvykle pohybuje v rozmezí 80 - 90 procent v závislosti na kvalitě a možných rizicích. Faktor v postoupených pohledávkách vystupuje vůči dlužníkům jako jejich věřitel a při nedodržení lhůty splatnosti zajišťuje upomínání a případný další postup až po soudní vymáhání. (Meluzín, Zeman, 2014)

1.5.4 Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti

Notářský zápis o právním jednání, kterým je uznání peněžitého dluhu, umožňuje věřiteli, aby na jeho základě byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí nebo exekuce. Účastník notářského zápisu o právním jednání se zaváže plnit závazek a zároveň dává své svolení věřiteli, aby na základě tohoto zápisu byla vedena exekuce, pokud neplní dluh řádně a včas. Uznání dluhu notářským zápisem má stejnou účinnost jako vykonatelné soudní rozhodnutí. Samotný zápis je považován za exekuční titul. Součástí tohoto notářského zápisu musí být výše dluhu a lhůta pro jeho plnění, případně právní důvod dluhu a označení osoby věřitele. (zákon č. 358/1992 Sb., § 71a a následující)

1.6 Soudní vymáhání pohledávek

Vymáhání pohledávek soudní cestou je možné rozdělit do několika kroků. Nejprve rozeberu řízení nalézací podle OSŘ. Zaměřím se zejména na zkrácené soudní řízení, které je podle mě nejvýhodnějším způsobem vymáhání peněžitých pohledávek. Dále se budu věnovat výkonu rozhodnutí podle OSŘ a exekučnímu řízení podle EŘ, insolvenčnímu řízení podle IZ a způsobům řešení úpadku dlužníka.

1.6.1 Soudní řízení nalézací

Nalézací soudní řízení slouží k nalezení práva a zjišťuje existenci právních vztahů. Určuje v něm, kdo je věřitel a dlužník, jak vysoká je dlužná částka a do kdy má být uhrazena. Pohledávka se na základě soudního rozhodnutí stává pravomocně vykonatelnou. (Exekutorská komora ČR, 2015)

Soudní řízení se zahajuje na návrh věřitele písemným podáním. Návrh na zahájení soudního řízení se podává v listinné podobě nebo v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky. Strana, která podává žalobu, se nazývá žalobce a žalovaný je osoba, proti které návrh na zahájení řízení směřuje. Účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Řízení se zahájí dnem, kdy byl doručen návrh na jeho zahájení soudu. V případě podání návrhu skrze datovou schránku dojde k zahájení řízení v okamžiku odeslání žaloby. (Svoboda, Smolík, Levý, 2013)

Pro určení věcné příslušnosti soudu je rozhodující trvalé bydliště nebo sídlo dlužníka. Žaloba se podává k soudu prvního stupně, tedy k okresnímu soudu, pokud zákon neurčí jinak. Na podatelně soudu je žalobě přidělena spisová značka. Podle této značky lze průběh řízení kontrolovat na portálu justice.cz. Lze sledovat, zda došlo k zamítnutí žaloby nebo zda soud vydal rozhodnutí. (Svoboda, Smolík, Levý, 2013)

1.6.1.1 Příprava k žalobě

Žalobce je povinen formulovat žalobu tak, aby z ní jasně vyplývalo, čeho se domáhá, a aby byly splněny podmínky řízení. Dále je třeba správně označit soud a zejména bydliště nebo sídlo žalovaného. Pokud se v žalobě vyskytne nedostatek, který nelze odstranit, soud žalobu odmítne. (Svoboda, Smolík, Levý, 2013)

„Návrh na zahájení řízení musí obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, identifikační číslo).“ (zákon č. 99/1963 Sb., § 79) Dále žaloba musí obsahovat předmět žaloby a vyličení rozhodujících skutečností. Žalobce je povinen připojit písemné důkazy v příloze. Jako důkaz může sloužit vše, podle čeho lze zjistit stav věci. Zejména jde o výsledky svědků, znalecký posudek, zprávy nebo vyjádření orgánů či osob, notářské zápisy a jiné listiny. Na základě skutkových tvrzení se tvoří návrh soudního rozhodnutí, tj. žalobní petit. Vymáhání pohledávek spadá pod žalobu na plnění, která požaduje plnění konkrétních povinností. Vymezení žalobního požadavku musí být jasné a srozumitelné, tak aby v případném exekučním řízení nevznikly pochybnosti a další spory. (Svoboda, Smolík, Levý, 2013)

1.6.1.2 Rozhodnutí

Výsledkem soudního řízení je rozhodnutí soudu. Pokud jde o rozhodnutí ve věci samé, rozhoduje soud rozsudkem na základě zjištěného skutkového stavu věci. V odůvodnění rozsudku soud uvede, jaké skutečnosti byly prokázány. Rozsudek se vyhláší veřejně a zpravidla ihned po ukončení jednání. Od písemného doručení rozhodnutí běží patnáctidenní lhůta, ve které se lze odvolat proti rozhodnutí soudu. Po ukončení lhůty k plnění nabude rozsudek právní moci a stává se vykonatelným. (Svoboda, Smolík, Levý, 2013)

Pokud žalovaný v průběhu řízení uzná nárok nebo část nároku, který je proti němu uplatňován, rozhodne soud rozsudkem pro uznání. Nedostaví-li se žalovaný na jednání bez předchozí omluvy, přestože mu byla včas doručena žaloba i předvolání k jednání, může soud rozhodnout rozsudkem pro zmeškání ve prospěch žalobce. Ani jeden z rozsudků nelze vydat ve věcech, ve kterých nelze uzavřít smír. (zákon č. 99/1963 Sb., § 152 a dál)

1.6.1.3 Zkrácené soudní řízení

Ke zkrácenému soudnímu řízení dochází v případě, že o věci lze rozhodnout i bez jednání. Soud v takovém případě vydává rozhodnutí formou platebního nebo

elektronického platebního rozkazu (dále jen EPR), popřípadě evropského, směnečného nebo šekového platebního rozkazu. (zákon č. 99/1963 Sb., § 172 – 175)

Platební rozkaz ukládá žalovanému povinnost zaplatit pohledávku žalobce do patnácti dnů od doručení. Ve stejné lhůtě může žalovaný podat odpor u soudu. Platební rozkaz, proti kterému nebyl podán odpor, nabývá právní moci a stává se vykonatelným. Byl-li včas podán odpor, ruší se tím platební rozkaz a soud nařídí jednání. Platební rozkaz lze vydat bez ohledu na výši pohledávky. Platební rozkaz je třeba doručit do vlastních rukou, jinak jej soud usnesením zruší v plném rozsahu. (Jirsa, Beran, Doležal, 2014)

Zvláštním druhem platebního rozkazu je EPR. Vymáhané peněžité plnění nesmí přesahovat částku 1 000 000 Kč. Návrh na soudní řízení je podán na elektronickém formuláři s platným elektronickým podpisem žalobce. (zákon č. 99/1963 Sb., § 174a) Formulář je dostupný na portálu justice.cz. Portál rovněž umožňuje jeho odeslání na podatelnu soudu. EPR nabývá právní moci a dále se chová stejně jako platební rozkaz. (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015)

Podmínkou pro odeslání návrhu na EPR a pro jeho další zpracování příslušným soudem je podepsání uznávaným elektronickým podpisem. Podatelna soudu by pak měla odeslat potvrzení o přijetí EPR a zároveň by měla sdělit číslo účtu spolu s variabilním symbolem pro zaplacení soudního poplatku. Pokud není žalobci doručena zpráva potvrzující úspěšné podání nejpozději do jednoho dne, podání pravděpodobně nebylo úspěšně zpracováno. Návrh na EPR, který je nesrozumitelný nebo neurčitý, soud zamítne. (Jirsa, Beran, Doležal, 2014)

1.6.1.4 Náklady řízení

Náklady řízení jsou důležitou položkou, kterou zvažuje každý žalobce - věřitel před zahájením soudního řízení. Jsou v nich zahrnuty zejména hotové výdaje účastníků, případně jejich zástupců, včetně soudního poplatku, ušlého výdělku, nákladů důkazů, tlumočného a náhrady za DPH. Odměna za zastupování a náhrada za DPH patří k nákladům řízení pouze v případě, je-li zástupcem účastníka advokát nebo notář, jenž je plátcem DPH. Poplatníkem soudního poplatku je vždy žalobce, protože zahajuje řízení.

(Svoboda, Smolík, Levý, 2013)

Při povinnosti platit náklady řízení se uplatňuje zásada úspěchu ve věci. Znamená to, že účastník řízení, který měl ve věci úspěch, má právo, aby mu účastník, který spor prohrál, uhradil náklady řízení. (Judikáty, 2015) Byl-li úspěch ve věci pouze částečný, rozdělí soud náklady mezi účastníky v poměru, v jakém uspěli. Pokud soudní řízení skončí smírem nebo bylo-li ukončeno rozhodnutím soudu, nemá žalobce ani žalovaný právo na náhradu nákladů. (zákon č. 99/1963 Sb., § 142 – 146)

Poplatek za zahájení soudního řízení se liší podle toho, jestli jde o písemný návrh žalobce nebo jestli jde o návrh na vydání elektronického platebního rozkazu (EPR).

Tabulka 1: Poplatky za písemný návrh OSŘ

Výše peněžitého plnění	Poplatek za řízení
Do 20 000 Kč	1 000 Kč
Od 20 000 Kč do 40 000 000 Kč	5% z jistiny
Od 40 000 000 Kč	2 000 000 Kč + 1% z jistiny; max. 250 000 000 Kč

(Zdroj: Sazebník poplatků: příloha k zákonu č. 549/1991 Sb.)

Tabulka 2: Poplatky za EPR

Výše peněžitého plnění	Poplatek za řízení
Do 10 000 Kč včetně	400 Kč
Od 10 000 Kč do 20 000 Kč včetně	800 Kč
Od 20 000 Kč	4% z jistiny

(Zdroj: Sazebník poplatků: příloha k zákonu č. 549/1991 Sb.)

1.6.2 Soudní řízení vykonávací

K nařízení a provedení výkonu rozhodnutí dochází ve vykonávacím řízení. Jeho účelem je vynucení plnění povinností žalovaného. Oprávněný (věřitel) může podat návrh na

výkon soudního rozhodnutí, pokud povinný (dlužník) neplní to, co mu bylo uloženo. Výkon rozhodnutí lze vést dle OSŘ nebo lze vést exekuci dle EŘ. (zákon č. 99/1963 Sb., § 251 a dál, zákon č. 120/2001 Sb.)

1.6.2.1 Výkon rozhodnutí podle OSŘ

K nařízení výkonu rozhodnutí dochází pouze na návrh oprávněného v takovém rozsahu, jaký sám navrhl. Oprávněný může zvolit pouze způsob výkonu rozhodnutí uvedený v zákoně. (zákon č. 99/1963 Sb., § 251 a dál) „*Výkon rozhodnutí na zaplacení peněžité částky lze provést srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, správou nemovité věci, prodejem movitých a nemovitých věcí, postižením závodu a zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitým věcem.*“ (zákon č. 99/1963 Sb., § 258) Soud nařizuje výkon rozhodnutí usnesením. Poté se postará o jeho provedení. Jednotlivé úkony při provádění výkonu rozhodnutí má na starosti zaměstnanec soudu, tj. vykonavatel. (zákon č. 99/1963 Sb., § 251 a dál)

1.6.2.2 Exekuční řízení

Exekuční řízení probíhá ve třech etapách. Nejprve je podán návrh na provedení exekuce, poté je soudem vydáno usnesení o nařízení exekuce a nakonec exekutor vydá exekuční příkaz k samotnému provedení exekuce některým ze způsobů uvedených v exekučním řádu.

Věřitel podá návrh na zahájení exekučního řízení. Musí disponovat exekučním titulem. Exekuční titul je rozhodnutí soudu nebo jiná vykonatelná listina, jejíž výkon připouští zákon. (zákon č. 120/2001 Sb., § 40) „*Exekuční řízení je zahájeno dnem, kdy exekuční návrh došel exekutorovi.*“ (zákon č. 120/2001 Sb., § 35)

Exekutor, kterému došel exekuční návrh, požádá exekuční soud o pověření a nařízení exekuce do patnácti dnů od doručení návrhu. Součástí usnesení o nařízení exekuce je rozhodnutí soudu, které zakazuje dlužníkovi nakládat s majetkem. Exekutor vyzve dlužníka, ať do patnácti dnů dobrovolně uhradí svůj dluh. Dále dohledává majetek dlužníka, který lze postihnout exekucí. (Exekutorská komora ČR, 2015)

Pověřený exekutor poté, co byla exekuce zapsána do rejstříku zahájených exekucí, posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena. Následně vydá exekuční příkaz ohledně majetku, který má být exekucí postižen. Odvolání v exekučním řízení nahrazuje návrh na zastavení exekuce. Dlužník se rovněž může bránit návrhem na odklad exekuce. (zákon č. 120/2001 Sb., § 37, 43a, 44, 54)

V tabulce uvádím odměnu exekutora za exekuci ukládající zaplacení peněžité částky. Odměna je nejméně ve výši 3 000 Kč a zároveň částka nad 250 000 000 Kč se do základu nezapočítává.

Tabulka 3: Odměna exekutora

Výše peněžitého plnění	Procento odměny
Do 3 000 000 Kč základu	15%
Z přebývajících částky až do 40 000 000 Kč základu	10%
Z přebývajících částky až do 50 000 000 Kč základu	5%
Z přebývajících částky až do 250 000 000 Kč základu	1%

(Zdroj: Vyhláška č. 330/2001 Sb.)

1.6.3 Insolvenční řízení

Věřitel se může setkat se situací, kdy se dlužník dostal do úpadku, případně mu úpadek hrozí. Insolvenční zákon rozlišuje dvě formy úpadku – platební neschopnost a předlužení. K platební neschopnosti dochází, pokud má dlužník více věřitelů, jeho peněžité závazky jsou více než 30 dnů po splatnosti a dlužník není tyto závazky schopen plnit. Předlužení znamená, že má dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. (Kozák, Budín, Dadam, 2013)

Insolvenční řízení má několik fází z pohledu věřitele:

- Zahájení insolvenčního řízení podáním insolvenčního návrhu
- Lhůta k přihlášení pohledávky
- Rozhodnutí o úpadku dlužníka
- Schůze věřitelů
- Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka
- Realizace zvoleného způsobu řešení úpadku dlužníka

- Skončení insolvenčního řízení

(Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2014)

Návrh na zahájení insolvenčního řízení může podat věřitel i dlužník. Návrh musí soud přesvědčit o existenci či hrozbě úpadku. Po zahájení insolvenčního řízení vyzve soud věřitele, aby podali přihlášku pohledávky. Lhůta na přihlášení pohledávek je stanovena soudem. Nesmí být kratší než 30 dnů a delší než 2 měsíce. K přihláškám, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Podání lze provést přes portál justice.cz, kde je zároveň dostupný i elektronický formulář na přihlášení pohledávky s pokyny k vyplnění. (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2014)

Podnikatel se může pokusit předejít úpadku vyhlášením moratoria, které má dlužníkovi pomoci řešit úpadek či hrozící úpadek vlastními silami. Nejdéle může moratorium trvat tři měsíce. Cílem insolvenčního řízení je co nejvyšší poměrné uspokojení věřitelů a zároveň, aby další dlužníkové zatížení závazky bylo co nejmenší. (Kozák, Budín, Dadam, 2013)

Prohlášení konkursu je likvidační formou řešení úpadku. Na základě rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou zjištěné pohledávky věřitelů poměrně uspokojeny z výnosu zpeněžení majetkové podstaty. Neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají. Probíhající likvidace se prohlášením konkursu přerušuje, aby nedošlo k duplicitě práv a povinností insolvenčního správce a likvidátora. Právnícká osoba vždy po konkursu zaniká. (Kozák, Budín, Dadam, 2013)

Při reorganizaci dlužník může pokračovat v podnikatelské činnosti, ale v mezích reorganizačního plánu. Účelem plánu je sanace dlužníkovy podniku a uspořádání vzájemných vztahů mezi dlužníkem a jeho věřiteli. Reorganizace je povolena pouze u podnikatelů s více než 50 zaměstnanci nebo obratem větším než 50 milionů korun. Reorganizace není přípustná, pokud podnikatelský subjekt vstoupila do likvidace. (Kozák, Budín, Dadam, 2013)

Společnost Creditreform s.r.o., která sleduje a vyhodnocuje počty insolvenčních řízení

v České republice, varuje před vzrůstajícím trendem insolvenčních řízení, a to především u dlužníků s obratem do 50 mil. Kč. Tyto podnikatelské subjekty nemají šanci vyřešit úpadek reorganizací a častěji směřují k její likvidaci, která je provázena ztrátou věřitelů. To se následně projeví vzrůstajícím počtem podnikatelských subjektů v druhotné platební neschopnosti. (Creditreform, 2015)

1.7 Pohledávky z daňového a účetního hlediska

Pohledávky mají své účetní a daňové aspekty, které zásadně ovlivňují podnikatelský subjekt. Zobrazují stav pohledávek po splatnosti i nedobytných pohledávek a jejich následný odpis v účetnictví. Odpisy na dani z příjmu zase ovlivňují výši odvedené daňové povinnosti věřitele.

1.7.1 Pohledávky v účetnictví

Pohledávky v účetnictví je nutno vést správně za účelem dodržení základní účetní zásady a to věrného zobrazení skutečnosti. Na straně věřitele představuje pohledávka aktivum, které obsahuje pro věřitele určité riziko, že nebude uhrazena zcela. To se pochopitelně musí promítnout do vedení účetnictví v duchu zásad stanovených ZU. (Kout, Líbal, 2013)

Podle principu věrného zobrazení účetnictví a zásady opatrnosti je potřeba reagovat na snížení hodnoty dlouhodobých pohledávek po splatnosti. Toto snížení může být provedeno jejich částečným odpisem do nákladů. (Kout, Líbal, 2013)

1.7.1.1 Inventarizace pohledávek

Inventarizace zjišťuje skutečný stav pohledávek a kontroluje, nakolik odpovídá pohledávkám zachyceným v účetnictví. Dále se inventarizací zjišťuje oprávněnost existence opravné položky, jestli je evidována ve správné výši a zda nedošlo k promlčení pohledávky. Je obvykle prováděna k rozvahovému dni. Každá účetní jednotka je povinna prokázat provedení inventarizace pět let po jejím faktickém provedení. K rozvahovému dni je doporučeno obeslat dlužníky, aby potvrdili výši svých pohledávek. Dlužníci se tak přihlásí k splatným dluhům a uznají je. Promlčecí lhůta se

prodlužuje na deset let ode dne, kdy k uznání došlo, a usnadňuje věřiteli soudní vymáhání dluhu. Inventarizační rozdíly podnikatelský subjekt vyúčtuje v účetním období, kdy byla inventarizace prováděna. Na základě provedené inventarizace lze tvořit opravné položky k nedobytným pohledávkám. (Strouhal, 2014)

1.7.1.2 Účetní oprávký a odpisy pohledávek

Pro snížení hodnoty pohledávky má účetnictví dva nástroje – vytvoření opravné položky nebo odpisy pohledávky. Opravná položka dočasně snižuje hodnotu pohledávky, pokud je pohledávka soudně či jinak vymahatelná. Když dojde k zániku pohledávky, opravná položka se zruší. Odpis pohledávky použijeme v případě, že reálná šance na vymožení pohledávky již prakticky neexistuje, uplynula promlčecí lhůta, či dlužník je neznámého pobytu. Pokud chce věřitel využít opravných položek nebo odpisu pohledávek, musí nejpozději k rozvahovému dni vyhodnotit stav pohledávek. Rozdíl jmenovité hodnoty pohledávky a výše opravné položky by se měl rovnat aktuální skutečné hodnotě pohledávky. Hodnota opravných položek k pohledávkám se obvykle řídí vnitřní účetní směrnici. Hodnota opravné položky roste s přibývajícím dobou po splatnosti pohledávky. (Strouhal, 2014)

1.7.2 Pohledávky z daňového hlediska

Pohledávky a závazky v podvojném účetnictví ovlivňují daňový základ již při jejich vzniku. Podnikatelé, kteří vedou podvojný účetnictví, jsou více zatíženi platební neschopností dlužníků, protože zdaňují výnosy, které se váží ke dni poskytnutí služby nebo dodání zboží, nikoli ke dni zaplacení. S tím souvisí další daňová povinnost – odvod DPH. Naopak dlužník, který je plátcem DPH, si může nárokovat odpočet DPH. (Ledvinková, 2014)

Cílem ZoR je podnikatelským subjektům umožnit prostřednictvím daňových opravných položek částečně odstranit daňovou nespravedlnost snížením základu daně z příjmů o vytvořené opravné položky (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů). Zákon č. 593/1992 Sb., ZoR upravuje postup pro vytváření opravných položek k pohledávkám po datu splatnosti a též k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení. Tento zákon dále

upravuje daňově uznatelné náklady při postoupení nebo vkladu pohledávky.

1.7.2.1 Zákonné opravné položky

Základním důvodem tvorby zákonné opravné položky k pohledávce je vznik daňově účinného nákladu a snížení základu daně podnikatelského subjektu. Tvorba opravných položek k nepromlčeným pohledávkám je závislá na době, která uplynula od jejich splatnosti. (Strouhal, 2014)

Zákonné opravné položky jsou tvořeny a rozpouštěny podle podmínek, které stanoví ZoR. Jejich daňová účinnost je pak podložena v § 8a ZoR Opravné položky definované § 8a ZoR odst. 1 nelze uplatnit u pohledávek již odepsaných na vrub výsledku hospodaření. Opravné položky k pohledávkám přihlášeným včas do insolvenčního řízení lze za stejných podmínek odepsat až do výše rozvahové hodnoty pohledávky. Pokud poplatník netvoří opravné položky předchozími způsoby, může podle § 8c ZoR vytvořit opravnou položku až do výše 100% její neuhrazené rozvahové hodnoty. Hodnota pohledávky bez příslušenství, pokud od doby splatnosti uplynulo nejméně dvanáct měsíců, nesmí přesahovat v okamžiku vzniku 30 000 Kč a současně ani celková hodnota pohledávek ke stejnému dlužníkovi nesmí přesahovat stejnou částku. (zákon č. 593/1992 Sb., § 8 – 8c)

1.7.2.2 Daňový odpis pohledávek

Odpis pohledávek je nevratným procesem snížení jejich hodnoty. Daňový odpis pohledávky nelze zaměňovat s účetním odpisem. Odpis pohledávky může nastat, pokud pohledávka při vzniku byla účtována ve výnosech a jednalo se o zdanitelný příjem, který nebyl od daně osvobozen. Pohledávka zároveň musí mít vytvořenou opravnou položku podle ZoR. (Brychta, 2014)

Daňovým nákladem při odpisu pohledávky je její jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena. V případě insolvenčního nebo exekučního řízení lze odepsat neuspokojenou část pohledávky. K odpisu může také dojít ve chvíli, kdy dlužník byl právnickou osobou a

zanikl bez právního nástupce, přičemž věřitel nebyl s dlužníkem spojenou osobou. (Brychta, 2014)

Pohledávka, ke které je vytvořená zákonná opravná položka, je nejrozšířenější možností odpisu. Daňově účinným je odpis pohledávky do výše kryté opravnou položkou. (Brychta, 2014)

1.7.2.3 Vrácení DPH u dlužníků v insolvenční

U neuhrazených pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení je umožněno plátcům v určitých případech požádat o vrácení DPH, které odvedl státu z uskutečněného zdanitelného plnění. Zákon upravuje vrácení DPH v § 44 zákona č. 235/2004 Sb., o DPH. Lze ji provést pouze u pohledávek za dlužníky, u nichž insolvenční soud rozhodl o způsobu řešení úpadku rozhodnutím o prohlášení konkursu. Pokud dojde ke splnění všech podmínek, může věřitel provést opravu DPH. Věřitel vystaví opravný daňový doklad v řádném daňovém přiznání. Musí přiložit kopie všech vystavených daňových dokladů, u kterých došlo k opravě daně, a výpis přehledu oprav pro daňové účely. Na základě této opravy stát vrátí věřiteli již odvedené DPH z pohledávky. (zákon č. 235/2004 Sb., § 44)

1.8 Finanční analýza pohledávek

Finanční ukazatele jsou důležitým nástrojem pro manažery, kteří musí provádět operativní a strategická rozhodnutí. Finanční analýza by se měla provádět průběžně s následným podrobným vyhodnocením. Je to systém pro komplexní vyhodnocení finanční situace podnikatelského subjektu. Základní zdroje informací nalezneme v účetnictví, které poskytuje ucelený obraz o ekonomickém stavu. (Sedláček, 2011)

Ve finanční analýze se zaměřím pouze na ty ukazatele, které souvisí s pohledávkami, tj. na ukazatele aktivity, rentability, likvidity a zadluženosti, protože cílem bakalářské práce nebude hodnocení celkové výkonnosti podnikatelského subjektu a jeho finanční situace.

1.8.1 SWOT analýza

SWOT analýza je analytickým nástrojem, který propojuje a hodnotí vnitřní a vnější faktory působící na podnikatelský subjekt. Pomáhá uvědomit si slabiny, rizika a hrozby na jedné straně a příležitosti a výhody na straně druhé. SWOT analýza je prostředkem nalezení nových možností růstu. Je důležitým nástrojem pro finanční řízení a plánování a je doplňkem finanční analýzy. Základním principem této analýzy je identifikace silných a slabých stránek, které vycházejí zevnitř podniku, a příležitostí a ohrožení, které působí zvenku. Výstupem je tvorba strategie, která využívá silných stránek a příležitostí podniku nebo se snaží odstranit slabé stránky a minimalizovat hrozby. (Tyll, 2014)

Obrázek 1 – SWOT analýza

(Zdroj: Sun marketing, 2015)

1.8.2 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou zaměřeny na výkonnost podnikatelského subjektu. Obvykle je dělíme na ukazatele aktivity, rentability, likvidity a zadluženosti.

1.8.2.1 Ukazatele aktivity (doba obratu)

Ukazatele řízení aktiv měří, jak efektivně podnikatel hospodaří s aktivy, zejména v oblasti zásob a pohledávek. Doba obratu je podstatná pro posouzení časového nesouladu od vzniku pohledávek do doby jejich inkasa a od vzniku závazků do doby jejich úhrady. Nesoulad přímo ovlivňuje likviditu podnikatelského subjektu. (Knápková, Pavelková, 2013)

Při výpočtu doby obratu lze postupovat třemi způsoby:

1. Vybraná rozvahová položka může být vybrána k určitému datu, tj. obvykle k 31.12.
2. Jako průměrný stav hodnot na počátku a na konci období.
3. Nejvěrohodnější je použít průměrné hodnoty nejlépe za každý měsíc.

(Knápková, Pavelková, 2013)

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek vyjadřuje dobu existence kapitálu ve formě pohledávek. Ukazuje období od okamžiku prodeje na obchodní úvěr ke dni platby pohledávky. Hodnota ukazatele se srovnává s dobou splatnosti faktur a odvětvovým průměrem. Delší průměrná doba inkasa pohledávek, než je doba jejich splatnosti, znamená větší eventuální potřebu úvěrů, tedy i vyšších nákladů. Je nutno provést opatření pro urychlení inkasa. (Knápková, Pavelková, 2013)

Doba obratu pohledávek za sledovaný rok = $\frac{\text{Pohledávky} * 360}{\text{Tržby}}$ [ve dnech]

Doba obratu závazků

Průměrná doba obratu závazků vyjadřuje dobu od vzniku závazku do jeho úhrady. Ukazatel by měl dosáhnout alespoň stejné hodnoty jako doba obratu pohledávek. (Knápková, Pavelková, 2013)

$$\text{Doba obratu závazků za sledovaný rok} = \frac{\text{Závazky} * 360}{\text{Tržby}} \text{ [ve dnech]}$$

1.8.2.2 Ukazatele rentability

Analýza rentability měří výnosnost vloženého kapitálu. Je měřítkem schopnosti dosahovat zisk použitím investovaného kapitálu a schopnosti podnikatelského subjektu vytvářet nové zdroje. Je formou vyjádření míry zisku, které dále slouží k alokaci kapitálu. (Knápková, Pavelková, 2013)

Rentabilita tržeb (ROS)

Zisk v čitateli zlomku může mít podobu jak zisku po zdanění (HV po zdanění), tak zisku před zdaněním a úroky (EBIT). Ukazatel vyjadřuje ziskovou marži. Hodnotu ziskové marže je vhodné porovnat s podobnými podniky. Ve jmenovateli lze místo tržeb využít výnosy. Ukazatel pak měří, kolik čistého zisku připadá na 1 Kč celkových výnosů podnikatelského subjektu. (Knápková, Pavelková, 2013)

$$\text{ROS} = \frac{\text{HV po zdanění}}{\text{Tržby}} [\%] \text{ nebo } \frac{\text{EBIT}}{\text{Tržby}} [\%]$$

Hodnota tohoto ukazatele je velmi závislá na odvětví a pohybuje se od 2% do cca 50%. Požadovaná hodnota by měla být nad 10%. Platí, že odvětví s velkými obraty a nízkou hodnotou výrobku mají relativně nízký ROS, zatímco vysoce kapitálově intenzivní odvětví mají podíl zisků na tržbách vyšší. (Knápková, Pavelková, 2013)

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Měření rentability vlastního kapitálu vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého podnikatelským subjektem (VK). Výsledek ukazatele by se měl pohybovat několik

procent nad dlouhodobým průměrem úročení dlouhodobých vkladů. Kladný rozdíl mezi úročením vkladů a rentabilitou se nazývá prémie za riziko a je odměnou podnikatelům, kteří podstupují riziko. Dosahované rentability je potřeba posuzovat v dlouhodobém kontextu. (Knápková, Pavelková, 2013)

$$\text{ROE} = \frac{\text{HV po zdanění}}{\text{VK}} [\%]$$

1.8.2.3 Ukazatel likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podnikatelského subjektu hradit své závazky. Ukazatele likvidity poměřují přeměnitelnost majetku na peníze. Uvedené ukazatele vycházejí ze stavových položek rozvahy a hodnotí likviditu podnikatele pouze k určitému datu. (Knápková, Pavelková, 2013)

Běžná likvidita (likvidita III. stupně)

Ukazatel běžné likvidity udává, kolikrát pokrývají oběžná aktiva (OA) a krátkodobé cizí zdroje (KCZ). Do krátkodobých cizích zdrojů patří krátkodobé závazky, krátkodobé bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Oběžná aktiva jsou tvořena položkami různé likvidnosti, proto může být ukazatel bez dodatečných výpočtů zkreslující. Při výpočtu ukazatele by měla být zvažena struktura zásob a jejich realistické ocenění vzhledem k jejich prodejnosti. Neprodejné zásoby zkreslují ukazatel, protože nepřispívají k likviditě podnikatelského subjektu. Dále je důležitá struktura pohledávek, zejména výše pohledávek po splatnosti a nedobytných pohledávek, které by rovněž neměly vstupovat do výpočtu. Za velmi rizikové se považuje využívání krátkodobých cizích zdrojů k financování dlouhodobého majetku. (Knápková, Pavelková, 2013)

Tento ukazatel nebere v úvahu strukturu oběžného majetku z hlediska jeho likvidity a zároveň nebere v úvahu strukturu krátkodobých závazků z hlediska jejich splatnosti, ale přesto je často používaný. Hodnota ukazatele by se měla pohybovat kolem 150-250 %. Příliš vysoká hodnota ukazatele likvidity svědčí o přebytku čistého pracovního kapitálu

a drahém financování. Naopak při nízké likviditě hrozí podnikatelskému subjektu, že nebude mít peníze na včasné plnění svých závazků vůči věřitelům. (Knápková, Pavelková, 2013)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{OA}{KCZ} [\%]$$

Podíl čistého pracovního kapitálu (ČPK) na oběžných aktivech (OA)

Ukazatel charakterizuje krátkodobou finanční stabilitu podnikatelského subjektu. Představuje část volných prostředků, která zůstane podnikatelskému subjektu k dispozici po úhradě všech běžných závazků. Podíl pracovního kapitálu na oběžném majetku souvisí s likviditou. Počítá se jako rozdíl oběžných aktiv (OA) a krátkodobých cizích zdrojů (KCZ), vydělený oběžnými aktivy. Měl by dosahovat 30 – 50%. U nižšího podílu hrozí riziko nedostatku finančních prostředků při financování mimořádných situací. (Knápková, Pavelková, 2013)

$$\text{Podíl ČPK na OA} = \frac{OA - KCZ}{KCZ} [\%]$$

1.8.2.4 Zadluženost

Ukazatele zadluženosti jsou indikátory rizika, které podnikatel nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu k cizím zdrojům. S vyšší zadlužeností se zvedá riziko pro podnikatelský subjekt, protože nemusí být schopna splácet své závazky. Naopak určitá výše zadlužení pomůže podnikateli snižovat daňové zatížení, protože úroky jsou součástí nákladů. Jedná se o tzv. daňový štít. (Knápková, Pavelková, 2013)

Celková zadluženost

Celková zadluženost je základním ukazatelem zadluženosti. Udává, jakou část aktiv (A) financuje podnikatelský subjekt cizími zdroji (CZ). Doporučená hodnota se většinou pohybuje mezi 30 – 60%. (Knápková, Pavelková, 2013)

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{CZ}{A} [\%]$$

1.9. Shrnutí teorie

V úvodu teorie byla vymezena právní úprava pohledávky a jejího vzniku. Dále jsem uvedla zajištění a utvrzení pohledávek a nejčastější způsoby zániku pohledávek. Nejvýznamnější část kapitoly se věnovala soudnímu a mimosoudnímu vymáhání pohledávek s důrazem na zkrácené soudní řízení. V závěru kapitoly jsem nastínila účetní, daňové a ekonomické aspekty pohledávek.

Popsané teoretické východiska a ukazatele využiji v analýze pohledávek po splatnosti podnikatelského subjektu. Dosažené dílčí výsledky shrnu do návrhu řešení vymahatelnosti pohledávek.

2 Analýza současného stavu

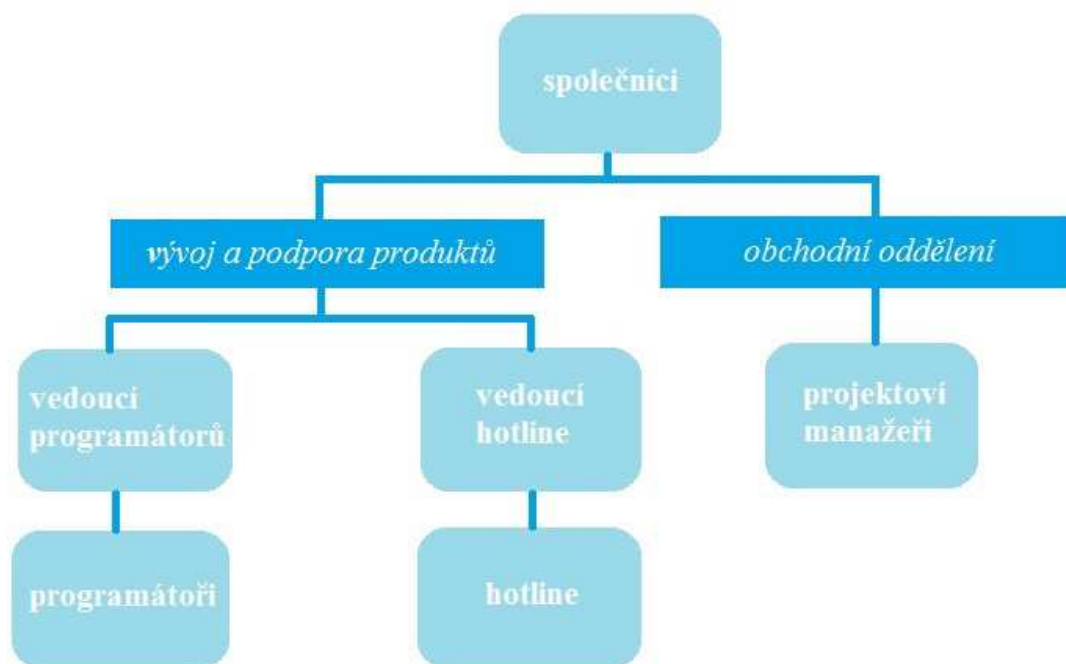
Tato kapitola se bude věnovat charakteristice podnikatelského subjektu ASW, s.r.o. Budu zde zjišťovat současný způsob utvrzení a zajištění pohledávek subjektu a provedu analýzu vývoje pohledávek po splatnosti v letech 2010-2014. Toto časové období jsem zvolila proto, že charakterizuje vývoj pohledávek společnosti v posledních letech. Vzhledem k tomu, že část dlužníků byla postižena krizí, může být analýza a její vyhodnocení pro ASW, s.r.o. přínosem.

2.1 Charakteristika společnosti ASW, s.r.o.

ASW, s.r.o. byla založena v roce 1992. Hlavním předmětem podnikání je vývoj a prodej specializovaného programového vybavení DMS (dealer management system) pro prodej a servis automobilů. Vedení podnikatelského subjektu si nepřálo v bakalářské práci uvádět iniciály společnosti, proto je pro účely této práce používán název ASW, s.r.o. (Slawiková, 2014)

2.1.1 Organizační struktura

Na následujícím obrázku je organizační struktura ASW, s.r.o. V čele stojí dva společníci. Jeden vede oddělení vývoje a podpory. Druhý zajišťuje veškerou ekonomickou a správní agendu a současně řídí obchodní oddělení, kde pracují projektoví manažeři se zaměřením na automobilové značky. Projektový manažer se věnuje komunikaci se zákazníkem. Na základě poptávky nebo vlastního oslovení zákazníka zpracovává nabídky včetně cenové kalkulace. Po uzavření smlouvy s objednatelem provádí analýzu uživatelských požadavků na aplikaci, řídí vlastní implementaci aplikace, sleduje dílčí termíny plnění a v závěru je zodpovědný za předání předmětu smlouvy. V jeho kompetenci je i upozorňování objednatele na pohledávky po splatnosti. Společnost zaměstnává 10 programátorů, 6 zaměstnanců technické podpory a 4 projektové manažery. (Slawiková, 2014)

Obrázek 2 – Organizační struktura (Zdroj: vlastní zpracování dle prezentace Struktura firmy)

2.1.2 Uzavírání smluv

AWS, s.r.o. podstoupila certifikaci dodávaného DMS podle nastavených požadavků centrálního dodavatele automobilů příslušné značky (Renault, Peugeot, General Motors, Ford). Proto jsou objednatelé DMS rozděleni na dva typy – certifikované a necertifikované. Certifikovaný objednatel je prodejce automobilů, který má smluvně uzavřenou dohodu s centrálním dodavatelem automobilů. Výhodou takového kontraktu pro ASW s.r.o. je větší jistota plnění smlouvy. Naproti tomu společnost musí investovat další finanční prostředky, aby získala certifikace na mezinárodní úrovni.

Necertifikovaný objednatel DMS nemá smlouvu s centrálním dodavatelem svého zboží.

Podle druhu smlouvy se mění i zajištění a utvrzení pohledávek, kterými společnost motivuje své dlužníky k včasnému uhrazení dodaného předmětu smlouvy.

Nejčastěji podnikatelský subjekt uzavírá licenční a servisní smlouvu s certifikovanými objednateli DMS. Licenční smlouvy jsou standardizované, objednatel ani zhotovitel se

nemůže od hlavních bodů smlouvy odchýlit. Nejprve ASW, s.r.o. uzavře smlouvu s centrálním dodavatelem automobilů vybrané značky. Následně je společnost certifikovanými objednateli kontaktována o zaslání návrhu standardizované smlouvy na DMS. Objednatel smlouvu vyplní a potvrdí. Licenční smlouva obsahuje pouze utvrzení v podobě smluvní pokuty v případě prodlení smluvního plnění nebo platby. ASW, s.r.o. nemůže tento typ smluv změnit natolik, aby bylo možné přidat jiné utvrzení nebo zajištění pohledávky. Pak probíhá proces implementace DMS u objednatele. Podpisem předávacího protokolu se implementace ukončuje a objednateli je zaslána faktura. V případě, že je tato pohledávka po splatnosti, je možné požádat centrálního dodavatele o urgenci uhrazení pohledávky. (Slawiková, 2014)

Dále jsou uzavírány servisní smlouvy na podporu DMS. Objednatel každý měsíc obdrží fakturu za uživatelskou podporu. V této oblasti je nejvíce dlužníků. Měsíční fakturaci u certifikovaných objednatelů nelze nahradit formou zasílání záloh. (Slawiková, 2014)

2.1.3 SWOT analýza

SWOT analýza je využívána při přípravě či změně strategie společnosti, protože umožňuje jednoduše, stručně a přehledně popsat situaci, ve které se podnikatel nachází. Mohu ji aplikovat na řešení dlouhodobých pohledávek v obchodním vztahu.

Mezi silné stránky patří dlouholeté působení v oboru IT. Společnost dosáhla významného portfolia zákazníků, protože nabízí komplexní informační systém (DMS). Stabilizujícím faktorem financování jsou paušální měsíční poplatky za servisní podporu. ASW, s.r.o. nemá žádné dlouhodobé závazky a své závazky z obchodního styku platí v termínu splatnosti. (Expanze - podnikatelský záměr, 2013)

Mezi slabé stránky ASW, s.r.o. patří přílišná orientace na automobilové značky. Pokles prodeje automobilů ovlivňuje ekonomickou stabilitu prodejců aut. To se následně promítá v oslabení finanční situace analyzovaného subjektu. (Expanze - podnikatelský záměr, 2013)

Příležitost rozvoje je v důsledném vymáhání pohledávek po splatnosti a vyhodnocování rizikivosti objednatelů DMS. ASW s.r.o. nyní buduje nový systém Enterprise Resource Planning (ERP), který automatizuje výrobní procesy. Nebude tak plně závislá na rizikově jednostranně orientovaném objednateli. (Expanze - podnikatelský záměr, 2013)

Hrozbou pro podnikatelský subjekt je nedostatek kvalifikovaných projektových manažerů, na kterých závisí úspěšná implementace DMS. Cílem je včasné dokončení a předání objednaného předmětu smlouvy do užívání, tak aby se nenavyšovaly náklady spojené s dodávkou programové aplikace objednateli. (Expanze - podnikatelský záměr, 2013)

Obrázek 3 - SWOT analýza

(Zdroj: vlastní zpracování dle Expanze - podnikatelský záměr)

2.1.4 Analýza doby obratu pohledávek a závazků

Ukazatelé finanční analýzy se počítají z Rozvahy a Výkazu zisku a ztráty (VZZ) k rozvahovému dni. Tyto hodnoty zahrnují všechny pohledávky (z obchodní činnosti tuzemské i zahraniční, k zaměstnancům, ke státním institucím, ostatní).

Doba obratu pohledávek a závazků je vypočítána pro roky 2010 až 2014. Výsledky jsou závislé na zvolené metodě výpočtu. Pohledávky i závazky v průběhu roku hodně kolísají a na konci roku k rozvahovému dni zaznamenávají jednorázový velký nárůst, protože na konci účetního období se vystavují centrálnímu dodavateli faktury za vývoj DMS. Pro větší věrohodnost jsem se rozhodla vypočítat dobu obratu pohledávek průměrem doby obratu za každý měsíc.

Tabulka 4: Doba obratu pohledávek a závazků

ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014
Doba obratu pohledávek k 31.12.	65 dní	121 dní	77 dní	85 dní	78 dní
Doba obratu pohledávek průměrně za každý měsíc	45 dnů	69 dní	43 dní	50 dní	52 dní
Doba obratu závazků	21 dní	29 dní	25 dní	22 dní	35 dní

(Zdroj: zpracováno na základě Účetních závěrek ASW, s.r.o. za roky 2010 - 2014)

Doba obratu závazků narostla díky závazkům za autorská práva, která jsou vystavována na konci účetního období. Odměny jsou uhrazeny do splatnosti, tj. ihned v následujícím měsíci, který ale patří do jiného účetního období. (Slawiková, 2015)

Doba obratu pohledávek je srovnatelná v letech 2010, 2012, 2013, 2014. Strmě roste v roce 2011, kdy se zdvojnásobila proti roku 2010. Společnost potřebovala mnohem více zdrojů k financování pohledávek než předcházející rok. Vysoká hodnota doby obratu pohledávek poukazuje na špatnou platební morálku dlužníků. Tuto situaci dobře charakterizuje tabulka 11 v kapitole 2.2.1 Rozbor pohledávek. Doba obratu pohledávek v následujících letech opět klesla a vrátila se téměř na úroveň roku 2010. Tento výrazný výkyv je způsobený postupným plněním pohledávek podle splátkového kalendáře.

Současně se zhoršilo předávání DMS objednatelům, kteří svoji nespokojenost promítli do pozdního plnění. (Slawiková, 2015)

Doba obratu závazků se během sledovaných let 2010-2014 pohybuje kolem 26 dní pouze s mírnými výkyvy. V roce 2011 vystoupala doba splatnosti závazků k 29 dnům a v roce 2014 měla nejdelší dobu obratu závazků. Vzhledem k době obratu pohledávek v daných letech je krátká doba obratu závazků dobrou známkou likvidity a vizitkou dobrého řízení provozního financování společnosti. Výkyvy v době obratu závazků jsou způsobeny vyšší hodnotou vyplácených autorských odměn na konci roku. Výše autorských odměn koresponduje s vyšší hodnotou předmětů plnění uzavřených smluv. (Slawiková, 2015)

Rozdíl mezi dobou obratu závazků a pohledávek ve všech sledovaných letech je více než 30 dní. Tady se odráží dohodnuté dlouhé doby splatnosti pohledávek u odběratelů a délka předávání hotové zakázky. Díky tomuto rozdílu si musí ASW, s.r.o. více hlídat provozní cash flow tak, aby předešla problémům s likviditou.

2.1.5 Analýza rentability, likvidity a zadluženosti

Ukazatele rentability, likvidity a zadluženosti jsou vypočítány pro roky 2010 až 2014. Pro výpočet jsem si zvolila hospodářský výsledek po zdanění.

Tabulka 5: Ukazatele rentability

ukazatele rentability	2010	2011	2012	2013	2014
ROS	13,96%	18,37%	7,82%	12,98%	8,45%
ROE	23,94%	27,93%	16,83%	22,62%	18,30%

(Zdroj: zpracováno na základě Účetních závěrek ASW, s.r.o. za roky 2010 - 2014)

Doporučená hodnota ukazatele je různá podle typu tržeb. ASW, s.r.o. má dvojí tržby, vysoké tržby s malým obratem i nízké tržby s velkým obratem. Zhodnocení vlastního kapitálu uloženého do podnikání by se mělo pohybovat nad 10%. Společnost je tedy dlouhodobě rentabilní, i když zisková marže (ROS) a rentabilita vlastního kapitálu

(ROE) je kolísavá. ASW, s.r.o. se jako společnost vyznačuje vysokou mzdovou náročností a je tedy zranitelnější při poklesu tržeb. Vysoký rozdíl mezi rentabilitou v roce 2011 a 2012 je dán nárazovým uzavíráním zakázek s následnou fakturací na závěr roku 2011. (Slawiková, 2015)

Tabulka 6: Ukazatele likvidity

ukazatele likvidity	2010	2011	2012	2013	2014
Běžná likvidita	11,3krát	8,94krát	7,79krát	9,51krát	5,72krát
Podíl ČPK na OA	91,15%	88,89%	87,16%	89,49%	82,50%

(Zdroj: zpracováno na základě Účetních závěrek ASW, s.r.o. za roky 2010 - 2014)

Platební schopnost společnosti je vysoká. ASW, s.ro. nemá s likviditou problémy, jak už ukázala doba splatnosti závazků. Přestože má zejména v roce 2014 klesající tendenci, udržuje se ukazatel nad běžně doporučeným intervalem. Zanedbatelný vliv na likviditu má objem zásob, které se ve společnosti téměř nevyskytují. Vysoká hodnota ukazatele je zapříčiněna tím, že společnost financuje veškeré své projekty pouze vlastním kapitálem. Kolísavost ukazatele ovlivňuje zejména změna doby splatnosti pohledávek z obchodního styku. Nárůst doby splatnosti musí firma financovat z provozního cash flow. Podíl čistého pracovního kapitálu na oběžných aktivech pak pouze potvrzuje, že společnost je krátkodobě velice stabilní.

Tabulka 7: Ukazatel zadluženosti

ukazatel zadluženosti	2010	2011	2012	2013	2014
Celková zadluženost	8,54%	10,51%	11,85%	9,21%	16,20%

(Zdroj: zpracováno na základě Účetních závěrek ASW, s.r.o. za roky 2010 - 2014)

Celková zadluženost společnosti narůstá. Rozdíl mezi sledovanými roky je až dvojnásobný. Přesto je riziko, že společnost nebude schopna splácet své závazky, malé. Ukazatel se stále udržuje pod doporučenou hodnotou, která zohledňuje daňový štít cizích zdrojů.

2.2 Charakteristika pohledávek

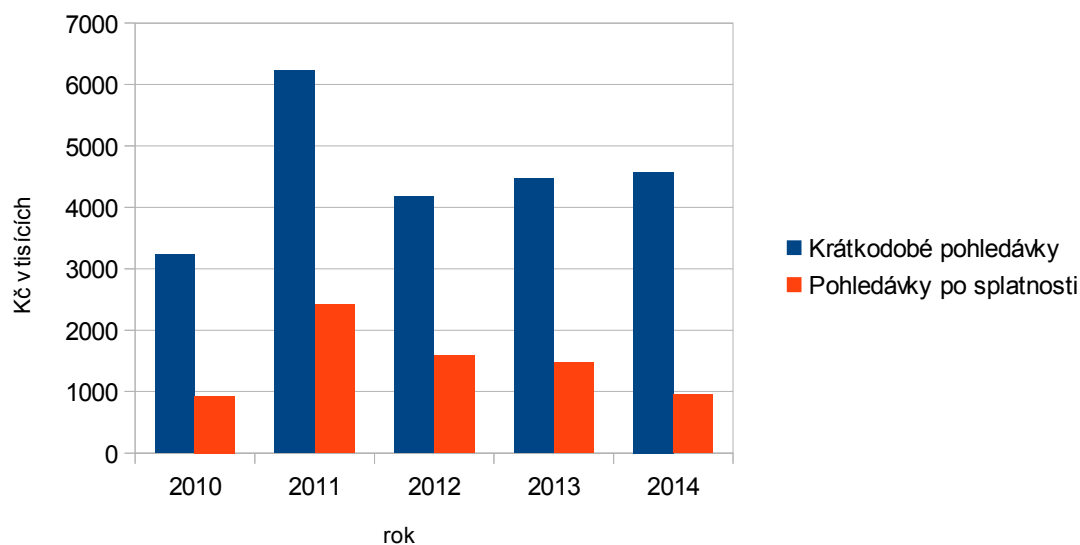
V návaznosti na vypočtené ukazatele v předcházející kapitole uvádím grafické znázornění zůstatku pohledávek a jejich příslušnou velikost pohledávky po splatnosti k rozvahovému dni v letech 2010-2014. Hodnoty v tabulkách jsou uváděny na tisíce Kč. Pohledávky zde nejsou rozlišeny na tuzemské a zahraniční.

Tabulka 8: Pohledávky po splatnosti k rozvahovému dni

	2010	2011	2012	2013	2014
Zůstatek všech pohledávek k 31.12. v tisících Kč	3 232	6 232	4 176	4 470	4 581
Pohledávky po splatnosti v tisících Kč	929	2 421	1 594	1 469	954

(Zdroj: vlastní zpracování dle Příloha účetní závěrky ASW, s.r.o. za roky 2010 – 2014)

Graf 1 - Pohledávky po splatnosti k rozvahovému dni

(Zdroj: vlastní zpracování dle Účetních závěrek ASW, s.r.o. za roky 2010 - 2014)

Z grafu lze vidět výše všech pohledávek a výše pohledávek po splatnosti k rozvahovému dni v letech 2010 až 2014. Pracovala jsem s hodnotami z přílohy účetní závěrky společnosti. Zvýšená fakturace ke konci roku se promítá do zvýšeného počtu pohledávek po splatnosti do 30 dnů. V roce 2013 došlo k nárůstu dlouhodobých

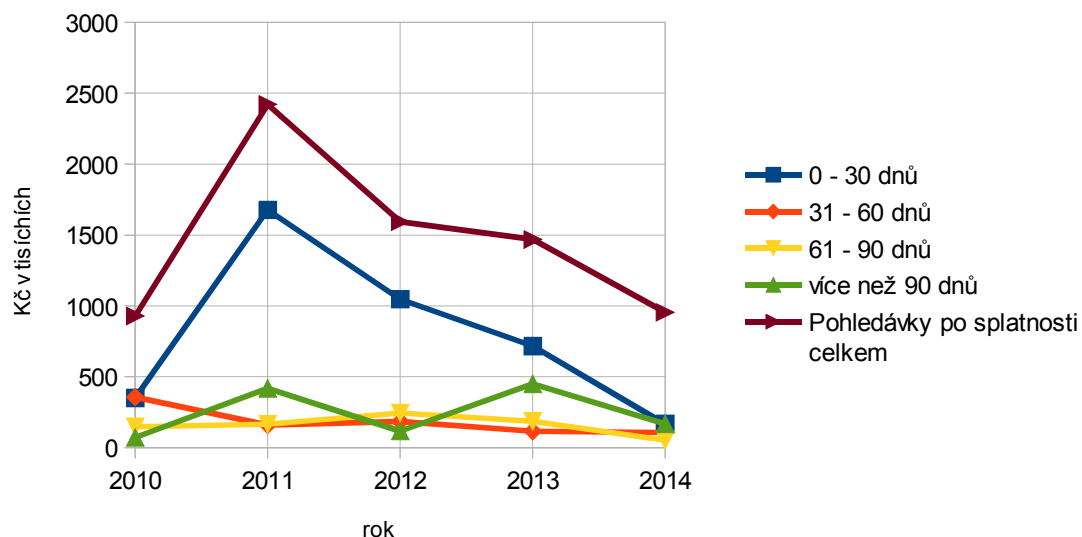
pohledávek po splatnosti nad 90 dnů a platební schopnost dlužníků se celkově zhoršila.

Tabulka 9: Rozbor pohledávek po splatnosti v tisících Kč

Doba po splatnosti	2010	2011	2012	2013	2014
0 - 30 dnů	351	1 677	1 047	717	167
31 - 60 dnů	356	160	185	116	107
61 - 90 dnů	147	165	245	186	52
více než 90 dnů	72	419	117	450	167
Pohledávky po splatnosti celkem	929	2 421	1 594	1 469	493

(Zdroj: vlastní zpracování dle Příloha účetní závěrky ASW, s.r.o. za roky 2010 – 2014)

Graf 2 - Rozbor pohledávek po splatnosti v tisících Kč

(Zdroj: vlastní zpracování dle Příloha účetní závěrky ASW, s.r.o. za roky 2010 – 2014)

Uvádím podrobný rozbor stavu pohledávek po splatnosti (tuzemské i zahraniční) k účetnímu měsíci za období 1/2013 - 2/2015

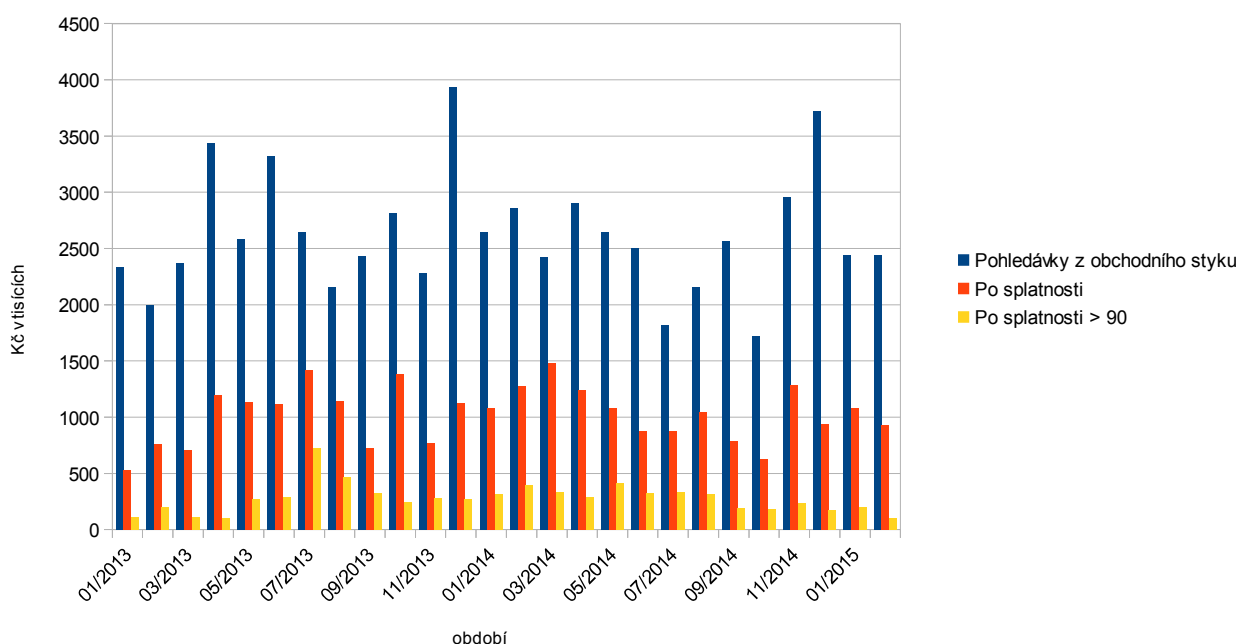
Tabulka 10: Pohledávky po splatnosti měsíčně v tisících Kč

období	Stav Pohledávek	Po splatnosti	Po splatnosti > 90
01/2013	2 331	529	110
02/2013	1 992	763	199
03/2013	2 369	706	112
04/2013	3 435	1 193	105
05/2013	2 582	1 133	275
06/2013	3 324	1 116	286
07/2013	2 648	1 417	730
08/2013	2 158	1 140	470
09/2013	2 430	728	326
10/2013	2 820	1 387	249
11/2013	2 285	772	283
12/2013	3 931	1 469	463
01/2014	2 646	1 078	315
02/2014	2 856	1 278	397
03/2014	2 425	1 484	334
04/2014	2 901	1 243	294
05/2014	2 642	1 080	417
06/2014	2 506	879	321
07/2014	1 821	878	331
08/2014	2 155	1 041	317
09/2014	2 568	789	195
10/2014	1 723	629	181
11/2014	2 961	1 285	234
12/2014	3 725	939	170
01/2015	2 438	1 086	199
02/2015	2 443	925	105

(Zdroj: vlastní zpracování dle Rozboru pohledávek po splatnosti ASW, s.r.o.)

Graf 3 - Pohledávky po splatnosti měsíčně v tisících Kč

Rozbor pohledávek 1/2013-2/2015

(Zdroj: vlastní zpracování dle Rozboru pohledávek po splatnosti ASW, s.r.o.)

Graf názorně zobrazuje vývoj pohledávek z obchodní činnosti po měsících, kde sledují celkovou výši pohledávek, výši pohledávek po splatnosti a výši pohledávek po splatnosti nad 90 dnů. Jednotlivé sloupce znázorňují v tisících Kč sumu zůstatku pohledávek k danému měsíci 1/2013 – 2/2015. Z grafu je patrné, že pohledávky po splatnosti mají celkově kolísavý charakter, ale většina z nich nepřekročí hranici 90 dnů. V říjnu roku 2014 jsem navrhla text první a druhé upomínky (viz příloha 1,2). Z grafu je patrné, že zaslané upomínky s novým textem měly příznivou odezvu na plnění dlužníků. Zaslané upomínky přinutily dlužníky k plnění a snížila se tak výše pohledávek po splatnosti nad 90 dnů.

2.2.1 Rozbor tuzemských pohledávek po datu splatnosti

V dalším rozboru se zaměřím na pohledávky tuzemské z obchodní činnosti, protože návrhy na změnu při vymáhání pohledávek vycházejí z české legislativy.

Pohledávky z obchodní činnosti se dále dělí na

- Licence za DMS
- Uživatelská podpora DMS

Pohledávky za licence jsou ostře sledovány a tyto pohledávky se nestávají nedobytnými. V mimořádných případech se stanoví dlužníkovi splátkový kalendář, který byl zatím vždy plněn. Splátkový kalendář navyšuje dobu obratu pohledávek. Pohledávky za uživatelskou podporu DMS jsou slabším článkem v systému vymáhání pohledávek ASW, s.r.o. a jsou vymáhány nárazově.

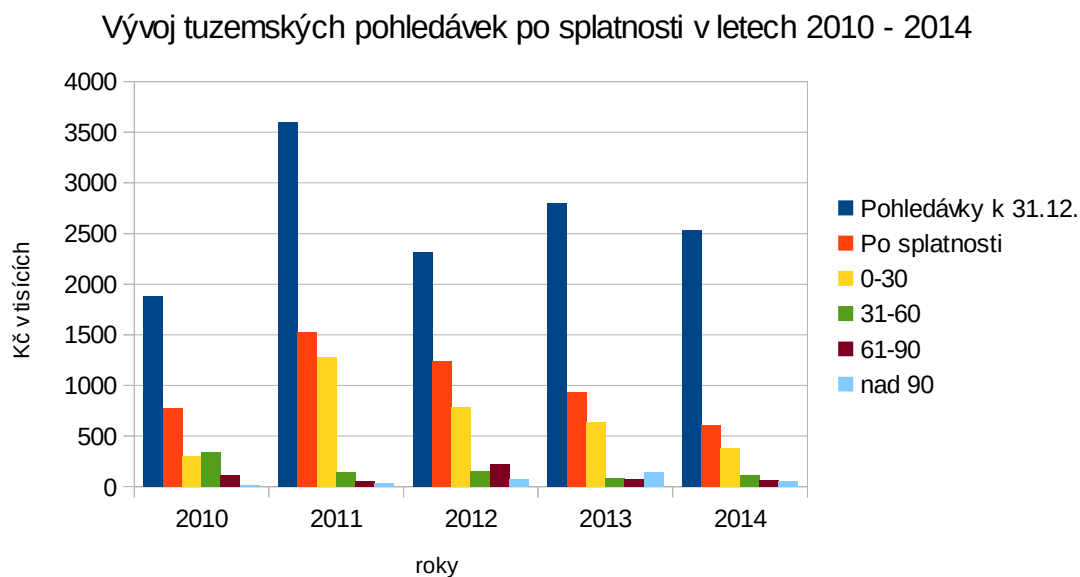
Dále jsem sledovala vývoj obratu z obchodní činnosti a podrobně stav těchto pohledávek po splatnosti k rozvahovému dni za roky 2010-2014.

Tabulka 11: Tuzemské pohledávky včetně jejich ročního obratu v tisících Kč

	2010	2011	2012	2013	2014
Roční obrat	15 000	15 817	17 700	17 670	17 990
Pohledávky k 31.12.	1 886	3 601	2 316	2 802	2 531
Po splatnosti	774	1 524	1 236	934	612
0-30	306	1 281	784	639	380
31-60	339	148	155	80	111
61-90	117	56	225	73	63
nad 90	12	40	71	141	58

(Zdroj: vlastní zpracování dle Rozboru pohledávek po splatnosti ASW, s.r.o.)

Graf 4 - Vývoj tuzemských pohledávek po splatnosti v letech 2010 - 2014

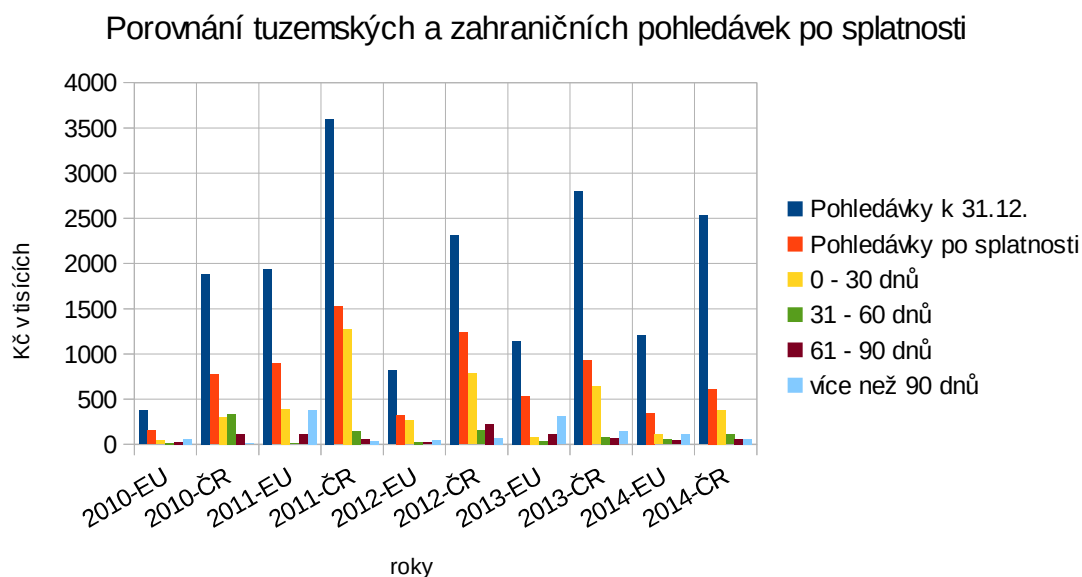
(Zdroj: vlastní zpracování dle Rozboru pohledávek po splatnosti ASW, s.r.o.)

Tabulka 12: Porovnání tuzemských a zahraničních pohledávek po splatnosti v tisících Kč

	2010- EU	2010- ČR	2011- EU	2011- ČR	2012- EU	2012- ČR	2013- EU	2013- ČR	2014- EU	2014- ČR
Pohledávky k 31.12.	377	1886	1937	3601	820	2316	1144	2802	1212	2531
Pohledávky po splatnosti	155	774	897	1524	328	1236	535	934	343	612
0 - 30 dnů	45	306	396	1281	263	784	78	639	110	380
31 - 60 dnů	17	339	12	148	30	155	36	80	56	111
61 - 90 dnů	30	117	109	56	20	225	113	73	44	63
více než 90 dnů	60	12	379	40	46	71	309	141	116	58
Procento pohledávek po splatnosti	3,15	5,16	14,69	9,63	6,82	6,98	11,64	5,28	5,56	3,40
Roční obrat	4916	15000	6106	15817	4805	17700	4593	17670	6167	17990

(Zdroj: vlastní zpracování dle Rozboru pohledávek po splatnosti ASW, s.r.o.)

Graf 5 - Porovnání tuzemských a zahraničních pohledávek po splatnosti v tisících Kč

(Zdroj: vlastní zpracování dle Rozboru pohledávek po splatnosti ASW, s.r.o.)

Je zajímavé sledovat, jak se vyvíjí pohledávky po splatnosti u tuzemských objednatelů a v zahraničí. Smluvní partneři ze zahraničí jsou především ze Slovenské republiky a z Maďarska. Ekonomická situace v Maďarsku navíc nutí ASW, s.r.o. poskytovat předmět plnění s dlouhou dobou splatnosti. Z tabulky 12 je zřejmé větší procento dlužníků ze zahraničí. (Slawiková, 2014)

2.3 Stávající způsob zajištění pohledávek

ASW, s.r.o. vzniklé pohledávky zajišťuje dvojím způsobem podle typu objednatelů. U necertifikovaných objednatelů vystavuje zálohu, u certifikovaných objednatelů vystavuje daňový doklad na základě ověřené licenční smlouvy, kde je stanovena smluvní pokuta při neplnění závazků dlužníka. (Slawiková, 2015)

2.4 Stávající způsob vymáhání pohledávek

Sledování pohledávek vzniklých na základě servisních smluv probíhá pololetně k 30.5. a k rozvahovému dni. Dlužníkovi je zasláno e-mailem upozornění na nezaplacení

pohledávky. Dlužníci, kteří neplatí své závazky opakovaně, jsou kontaktováni telefonicky. Následně jsou jim zasílány upomínky. Tyto upomínky mají formální charakter. ASW, s.r.o. nikdy nevystavila penalizační fakturu, i když ji mohla vystavit na základě uzavřené licenční smlouvy. Podnikatelský subjekt nemá právní zastoupení při vymáhání problémových pohledávek. (Slawiková, 2015)

Pohledávky vzniklé na základě licenční smlouvy jsou monitorovány měsíčně. Pokud je pohledávka nezaplacená do 60 dnů, navrhuje se dlužníkovi splátkový kalendář. (Slawiková, 2015)

2.5 Inventarizace pohledávek

Inventarizace probíhá k rozvahovému dni 31.12. Uvedu zde postup při řešení problémových pohledávek v letech 2011 – 2013 souhrnně v tabulce. Podrobněji popíšu postup v roce 2014.

Pověřený zaměstnanec na základě provedené inventarizace vyhodnotí rizikové pohledávky. Kontaktuje dlužníka a navrhne mu vzájemný zápočet, pokud je to možné. (Slawiková, 2015)

Pokud nedojde k zápočtu, rozdělí se problémové pohledávky do tří kategorií podle zákona č.593/1992 Sb. o rezervách (§ 8, § 8a, § 8c). Opravné položky byly u podnikatelského subjektu tvořeny až od roku 2011, a to vždy podle § 8c ZOR. Pohledávky byly následně plně daňově odepsány. K nedobytné pohledávce dlužníka v insolvenčním řízení z roku 2011 v hodnotě nad 30 000 Kč ASW, s.r.o. nevytvořila opravné položky, protože nepřihlásila své pohledávky k insolvenčnímu správci. Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení podnikatelský subjekt zatím netvořil. (Slawiková, 2015)

Tabulka 13: Vytvořené opravné položky, které byly následně odepsány

Rok	Opravné položky - § 8c	Opravné položky - § 8a	Opravné položky - § 8
2011	49 737 Kč	0 Kč (§ 8a, odst.1)	Nepřihlášení do insolvenčního řízení
2012	37 770 Kč	Případ nenastal	Případ nenastal
2013	22 233 Kč	Případ nenastal	Případ nenastal

(Zdroj: vlastní zpracování dle Slawiková 2015)

Nedobytné pohledávky tvoří pohledávky z titulu servisní smlouvy dlužníka, na kterého je vedeno insolvenční řízení. (Slawiková, 2015)

Poslední inventarizace pohledávek proběhla k rozvahovému dni 31.12.2014. Ve smyslu zákona o účetnictví č.563/91Sb., §30 byl dlužníkům zaslán dopis označený Odsouhlasení pohledávek a závazků. Odsouhlasené rizikové pohledávky se rozdělily podle doby po splatnosti do tří kategorií, jak bylo uvedeno v předcházejícím odstavci. (Slawiková, 2015)

2.5.1 Pohledávky do výše 30 000 Kč

V případě, že rozvahová hodnota i celková hodnota pohledávky bez příslušenství vůči témuž dlužníkovi nepřesáhla částku 30 000 Kč a současně od konce sjednané lhůty uplynulo nejméně 12 měsíců, lze provést vytvoření opravné položky v 100% neuhrazené rozvahové hodnoty .

Tabulka 14: Pohledávky do výše 30 000 Kč

	popis	opravná položka
Dlužník A	Nepromlčená pohledávka z roku 2012	21 600 Kč
Dlužník B	Nepromlčená pohledávka z roku 2012-2013	11 500 Kč
Dlužník C	Nepromlčená pohledávky z roku 2012	12 478 Kč
Dlužník D	Nepromlčená pohledávka z roku 2013	6 480 Kč

(Zdroj: vlastní zpracování dle Slawiková 2015)

2.5.2 Pohledávky nad 30 000 Kč

V roce 2014 nevznikla dlouhodobá pohledávka po splatnosti ve výši nad 30 000 Kč.
(Slawiková, 2015)

2.5.3 Pohledávky v insolvenčním řízení

V roce 2015 ASW s.r.o. obdržela výzvu k podání přihlášky pohledávky do konkurzu. Na Výzvu ASW, s.r.o. reagovala včas podáním přihlášky k insolvenčnímu správci.
(Slawiková, 2015)

2. 6 Daňový, účetní a ekonomický dopad pohledávek po splatnosti

K problémovým pohledávkám tvoří podnikatelský subjekt opravné položky dle ZoR. Ty jsou účinné i daňově a umožňují věřiteli o tyto hodnoty snižovat základ daně z příjmů. ASW, s.r.o. je plátce DPH. Odepsané pohledávky zvyšují náklady za odvedené DPH. Účetní oprávky subjekt netvoří. Tím zkresluje věrný obraz účetnictví. (Slawiková, 2015)

2.7 Shrnutí analýzy pohledávek

Analýza pohledávek ukázala, že ASW, s.r.o. zajišťuje své pohledávky smluvně. Přesto společnost nevyužívala dostatečně možnosti mimosoudního vymáhání. Upomínky nebyly zasílány důsledně, a pokud objednatel na upomínku nereagoval, pověřený zaměstnanec dlužníky kontaktoval jen telefonicky. Dlužník nebyl v upomínkách upozorněn na sjednanou smluvní pokutu, ani na úrok z prodlení. Nikdy neprobíhalo prověřování smluvního partnera z ekonomického hlediska. Podnikatelský subjekt tvoří od roku 2011 opravné daňové položky u nepromlčených rizikových pohledávek po splatnosti, aby si snížil základ daně z příjmu a optimalizoval tak svou daňovou povinnost.

3. Vlastní návrhy řešení

V této kapitole nejprve předkládám způsoby předcházení vzniku pohledávek po splatnosti, které by mohly podnikatelskému subjektu pomoci. Následně navrhuji mimosoudní způsoby vymáhání pohledávek, z nichž některé už ASW s.r.o. zavedla, a které měly příznivý dopad na plnění pohledávek po splatnosti, jak lze pozorovat v analýze pohledávek z roku 2014 (viz graf 2). Dále se věnuji zkrácenému soudnímu řízení, které by mohla společnost u rizikové pohledávky využít.

3.1 Prevence vzniku pohledávek po splatnosti

Je důležité předcházet vzniku nedobytných pohledávek. Společnost by měla prověřovat všechny své nové smluvní partnery.

Prvním krokem k prevenci je segmentace zákazníků na základě jejich schopnosti plnit závazky. Smluvní partnery je možno rozdělit podle jejich obratu do několika skupin:

Tabulka 15: Rozdělení smluvních partnerů

Riziko	skupina	popis	aktivity
vysoké	A	Certifikovaní smluvní partneři, pohledávky po splatnosti nad 90 dnů	pravidelné monitorování bonity
střední	B	Certifikovaní smluvní partneři, pohledávky do 30 dnů po splatnosti	občasná kontrola
malé	C	Necertifikovaní smluvní partneři	zálohy

(Zdroj: vlastní návrh)

Pro prověření smluvního partnera je možné využít řadu interních a externích zdrojů. Může jít o vlastní zkušenosti s platební morálkou, kterou společnost získá v evidenci pohledávek. Dále lze čerpat z jeho výroční zprávy a z výpisu z obchodního rejstříku a ze sbírky listin. K tomu je možné využít internetové stránky administrativního registru ekonomických subjektů (ARES), ze které lze sledovat následně odkazy na obchodní

rejstřík (sbírka listin), CEDR (dotace), DPH (nespolehlivost plátce). Obsah databáze je volně dostupný a hlavně bezplatný. Špatnou finanční situaci potenciálních odběratelů lze zjistit prostřednictvím Centrálního registru dlužníků České republiky a insolvenčního rejstříku. Společnost zde získá relevantní informace zdarma. Ze sbírky listin získáme podrobné vyhodnocení zákazníka. Takové hodnocení je však časově náročné.

Pro lepší sledování odběratelů by bylo vhodné pořízení softwaru na průběžné hodnocení bonity dlužníka. Na trhu lze získat programové vybavení, které s nastavením bonity pomůže. Ačkoliv takových aplikací je více, navrhuji společnosti vyzkoušet webovou aplikaci subjektu CreditCheck. Tato služba umožňuje předcházet řadě rizikových situací, mezi které patří například neplacení závazků, druhotná platební neschopnost, nadměrné úvěrování odběratelů, problémy s hotovostí či vymáhání pohledávek a s tím spojené další náklady. Služba je založena na způsobech posuzování kreditního rizika firemních zákazníků ve finančních institucích. (CreditCheck, 2015)

Doporučuji je, protože CreditCheck nabízí bezplatnou verzi včasného otestování bonity smluvního partnera. Neplacená verze aplikace sbírá informace z volně dostupných zdrojů jako je katastr nemovitostí, zdravotní pojišťovna, insolvenční rejstřík atd. Data jsou analyzována s ohledem na potencionálně rizikové faktory pro bonitu podnikatelského subjektu, včetně situace vlastníků obchodních společností, dceřiných společností a statutárních orgánů. K zhoršení hodnocení vede například rozhodnutí o nespolehlivém plátcí DPH. Za informace, které znamenají změnu s významným vlivem na bonitu, je považováno závažné omezení vlastnického práva k nemovité věci nebo probíhající insolvenční řízení. Sledovaný subjekt je ohodnocen zeleným, oranžovým nebo červeným semaforem. Oranžový semafor upozorňuje na skutečnosti, které by mohly mít za následek ne příliš dobrou bonitu. Červený semafor signalizuje, že v databázi došlo ke změnám s významným vlivem na bonitu. (CreditCheck, 2015)

Aplikace pomůže se rozdělením odběratelů podle jejich bonity, poskytuje doplňující informace k platební morálce. Nevýhoda služby je absence detailnějšího hodnocení subjektu.

Alternativou pro neplacenou verzi CreditCheck jsou jejich placené produkty, které provádějí podrobnou analýzu sledovaných subjektů s poskytnutými detaily a hodnoceními ze získaných dat. Pokud by se společnost rozhodla, že je neplacená verze služby nedostačující, navrhovala bych přejít na placenou verzi CreditCheck Monitoring, která automaticky prověřuje obchodního partnera. Výhodou je okamžité upozornění na důležitou změnu v bonitě, jako je zatížení dlužníka zástavním právem nebo oznámení o úpadku. Na rozdíl od podobného produktu CreditCheck Web a ERP upozorní vybraná aplikace na změnu ihned, když nastane. Cena CreditCheck Monitoring je 990 Kč bez DPH za měsíc. (CreditCheck, 2015)

Další aplikací na sledování bonity obchodních partnerů je systém Octopus. Ten rovněž shromažďuje výstupy pro řízení kreditního rizika. Na rozdíl od CreditChecku vychází i z marketingových databází a vítězných veřejných zakázek. Výstupem systému jsou poměrové ukazatele, porovnání podnikatelského subjektu v rámci odvětví, grafické znázornění vývoje obrátu daného subjektu a přehled jeho vlastnictví. (BüroKomplet, 2015)

Systém Otopus je primárně určen uživatelům informačního systému Helios Orange, který nabízí navíc prověřování bonity zahraničních subjektů. Ceník této služby není volně k dispozici. (BüroKomplet, 2015)

ASW, s.r.o. doporučují využít služby CreditCheck. Systém Octopus je navržený hlavně jako doplněk jiného IS, který je hlavním produktem BüroKomplet. Společnost CreditCheck se dlouhodobě zaměřuje na služby pro řízení kreditních rizik. Portfolio jejich produktů tomu odpovídá. Proto působí důvěryhodněji.

Další možnosti sledování bonity nabízí inkasní kanceláře, které ale neposkytují žádné programové vybavení. Inkasní agentury rovněž nezveřejňují ceník hodnocení bonity podnikatelských subjektů.

3.2 Zajištění a utvrzení pohledávek

V případě, že podnikatelskému subjektu hrozí promlčení pohledávky, doporučuji sepsat uznání dluhu nebo požadovat po dlužníkovi zaplacení úroků plynoucích z pohledávky. Začne běžet nová, desetiletá promlčecí lhůta. Dále si může ASW, s.r.o. sjednat notářský zápis se svolením k vykonatelnosti.

3.3 Mimosoudní vymáhání pohledávek

V případě dlouhodobých pohledávek u rizikových dlužníků doporučuji řešit situaci zejména mimosoudní cestou.

Vymáhání pohledávek po splatnosti za licence DMS mají na starosti projektoví manažeři. U pohledávek za uživatelskou podporu není stanovený stálý zaměstnanec, který by dlužníky telefonicky upomínal.

Protože v roce 2014 společnost neposlala žádnou upomínku svým dlužníkům, navrhla jsem v září 2014 nový text první a druhé upomínky (viz přílohy). Jednalo se o žádost o uhrazení dluhu do 7 pracovních dnů od obdržení upomínky. V případě neuhrazení dlužné částky byla po třech týdnech odeslána druhá upomínka, která obsahovala varování o zastavení servisní smlouvy. Spolu s druhou upomínkou bylo zasláno vyúčtování zákonného úroku z prodlení ke dni odeslání upomínky. Dlužník byl vyrozuměn, že společnost přistoupí ke zkrácenému soudnímu řízení, pokud do 7 pracovních dnů od obdržení druhé upomínky nezaplatí dlužnou částku. ASW, s.r.o. implementovala návrh textu upomínky. Výsledkem bylo snížení pohledávek po splatnosti, které lze podrobně sledovat v analýze z roku 2014.

Podnikatelský subjekt potřebuje nastavit pravidla pro systémové sledování pohledávek po splatnosti. Pravidelné zasílání upozornění a upomínek na pohledávky po splatnosti zlepší platební morálku dlužníků. Navrhuji posílat nejprve upozornění na pohledávky po splatnosti. Pokud nebude dlužník reagovat na zaslání upozornění, ASW, s.r.o. by měla zaslat první upomínku s lhůtou plnění dluhu. Po vypršení lhůty zašle druhou

upomínku. V případě, že dlužník stále neplní svůj dluh, měla by ASW, s.r.o. podat návrh na zahájení zkráceného soudního řízení.

Jednou z možností by bylo určit správce pohledávek, jehož náplní práce by bylo sledování úhrad plateb a bonity zákazníků. Neuhradí-li dlužník pohledávku, zašle mu správce pohledávek písemné upomínky a případně zahájí zkrácené soudní řízení. Důsledné sledování pohledávek po splatnosti znamená zvýšené mzdové náklady. Předpokládané mzdové náklady i s odvody jsou 8 000 Kč měsíčně, tj. 96 000 Kč ročně. ASW, s.r.o. má mzdové a provozní náklady ve výši 2 000 Kč na jeden den a na jednoho zaměstnance. Podle objemu faktur je odhadovaný čas správce pohledávek 4 dny v měsíci. Vzhledem k objemu dlužných částek, je navrhovaná investice neekonomická.

Navrhuji jinou alternativu, kterou by byla vlastní aplikace „Správce pohledávek“. Účetní program, který zároveň slouží k evidenci pohledávek, je produktem podnikatelského subjektu. ASW, s.r.o. by mohla upravit nebo doplnit vlastní software tak, aby umožnil automatizované upomínání dlužníků. U druhé upomínky, která předchází zkrácenému soudnímu řízení, bude aplikace informovat oba společníky. Projektový manažer společnosti odhaduje náklady na aplikaci „Správce pohledávek“ na 50 000 Kč.

Automatizované upomínání dlužníků může zlepšit jejich platební morálku. Nová aplikace by rozšířila portfolio současných produktů, které společnost nabízí. V případě dohody s centrálním dodavatelem automobilů by společnost mohla tento nový produkt nabízet svým současným smluvním partnerům za 1490 Kč. Pokud si tento produkt zakoupí minimálně 30 odběratelů, pokryjí tržby odhadované mzdové náklady za zhotovení aplikace. Současně se lépe využije čas projektového manažera, který bude schopen realizovat více projektů, což se následně může projevit na zvýšení tržeb společnosti.

3.4 Zkrácené soudní řízení

V případě neúspěchu v mimosoudním vymáhání pohledávek by měla společnost

přikročit k soudnímu řízení. Domnívám se, že nejefektivnějším způsobem vymáhání pohledávek soudní cestou je zkrácené soudní řízení. Doporučuji podat návrh na vydání EPR, protože jmenovitá hodnota pohledávek po splatnosti včetně příslušenství nepřevyšuje 1 000 000 (viz kapitola 1.6.1.3). Návrh na EPR se podává na elektronickém formuláři dostupném na internetové stránce epodatelna.justice.cz.

Jednou z výhod návrhu na EPR je nízký soudní poplatek. Dále se domnívám, že využití zkráceného civilního řízení přinese jak časovou, tak finanční úsporu, jelikož nedojde k soudnímu jednání.

Mezi nevýhody EPR patří, že jej nelze vydat, není-li známé místo pobytu žalovaného nebo pokud musí být doručen EPR do ciziny. Dále je EPR třeba doručit žalovanému do vlastních rukou, jinak dojde ke zrušení EPR v plném rozsahu. Podmínkou pro odeslání návrhu na EPR a pro jeho další zpracování příslušným soudem je podepsání žaloby uznávaným elektronickým podpisem, který ASW, s.r.o. vlastní.

3.5 Insolvenční řízení

V případě finančních problémů a následného hrozícího úpadku dlužníků podnikatelského subjektu by měla ASW, s.r.o. přihlásit své pohledávky v dané lhůtě k insolvenčnímu řízení. Doporučovala bych společnosti lépe sledovat insolvenční rejstřík. Pokud by podnikatelský subjekt využil webovou aplikaci na sledování bonity svých zákazníků, pak by se dozvěděl o začátku insolvenčního řízení včas a ohlídal by si lépe přihlášení pohledávek. V případě, že nemá jak pohledávky vymáhat a musí čekat na výsledek řízení, je včasné přihlášení pohledávek stěžejní. Na přihlášené pohledávky k insolvenčnímu řízení lze vytvořit 100% opravná položka a ASW, s.r.o. tak může pohledávku odepsat v plné výši.

Společnost v minulých letech nestihla v řádné lhůtě přihlásit své pohledávky do insolvenčního řízení. V letech 2010 až 2014 byla celková výše těchto nedobytných pohledávek 40 000 Kč. Ztratila tak nárok na uspokojení ze zpeněžení majetkové podstaty dlužníka a současně si nemohla uplatnit vrácení DPH z vystavených faktur.

Vzhledem k tomu, že sumy nedobytných pohledávek byly částky do 30 000,- Kč, odepsala společnost celou dlužnou částku do nákladů dle paragrafu 8c ZoR.

3.6 Exekuční řízení

Pokud dlužník neplní ani po nabytí právní moci rozsudku či jiného soudního rozhodnutí, měla by společnost přistoupit k exekuci dle EŘ. ASW, s.r.o. by se měla zejména ujistit, zda má dlužník dostatek majetku. Dále doporučuji podat návrh na zahájení exekučního řízení. K provedení exekuce nepotřebuje společnost označit majetek dlužníka a určit způsob provedení exekuce. Předpokládám, že exekuce je efektivnější než soudní výkon rozhodnutí, vzhledem k tomu, že odměna exekutora se určuje procentem ze skutečně vymožené částky.

3.7 Zmírnění daňového, účetního a ekonomického dopadu pohledávek po splatnosti

Pohledávky jsou vymáhány pouze mimosoudně a to telefonickým kontaktem dlužníka, mailem nebo zasláním písemné upomínky poštou doporučeně. Věřitel používá zajišťovací instrumenty, a to uznání závazku na základě inventarizace k rozvahovému dni nebo vystavení zálohy. Žádným způsobem si neověřuje informace o obchodním partnerovi, se kterým uzavírá licenční smlouvu. Nevyhodnocuje potencionální možnost vzniku problémové pohledávky rozbořem pohledávek po splatnosti. Nepracuje s informacemi z veřejného seznamu.

Z analýzy pohledávek za roky 2011-2014 jsem zjistila dobrou kapitálovou stabilitu podnikatelského subjektu. Protože hlavním předmětem podnikání je výroba software pro automobilový průmysl, tvoří mzdové náklady hlavní složku celkových nákladů na podnikání. Vzhledem k více než dvojnásobnému rozdílu doby obratu pohledávek a doby obratu závazků financuje ASW s.r.o. podnikání svých dlužníků. Důsledné vymáhání pohledávek po splatnosti by mělo mít za následek zkrácení doby obratu pohledávek, aby byla stejná jako doba obratu závazků. Dlouhodobý velký rozdíl doby obratu pohledávek a závazků může mít za následek objevení hrozby druhotné platební neschopnosti.

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce byla analýza současného stavu pohledávek ASW, s.r.o. a její vyhodnocení. Na základě rozboru pohledávek před i po datu splatnosti a díky obsáhlým informacím Ing. Slawikové jsem předložila návrh na efektivnější způsob zajištění a vymáhání pohledávek.

ASW, s.r.o. nemá problémy v oblasti rentability, likvidity a zadluženosti, i když její celková zadluženost mírně narůstá. Analýza pohledávek dále ukázala, že podnikatelský subjekt zajišťuje své pohledávky smluvně. Společnost nevyužívala dostatečně možnosti mimosoudního vymáhání. Neprobíhalo prověřování bonity smluvního partnera.

Ve výzkumné otázce č. 1 jsem se ptala, jaké zajišťovací instrumenty využívá podnikatelský subjekt k eliminaci vzniku pohledávek po splatnosti. Analýza částečně potvrdila mou hypotézu. ASW, s.r.o. má uzavřené písemné smlouvy pouze s větší částí svých obchodních partnerů. Smlouva obsahuje smluvní pokutu. Smlouva je dále uzavřena podle modelu, od kterého se společnost nemůže odchýlit a nelze tedy takto vzniklé pohledávky zajistit jiným způsobem.

Výzkumná otázka č. 2 zjišťovala, jaké způsoby a postupy používá podnikatelský subjekt k vymáhání pohledávek. Provedená analýza z větší části potvrdila hypotézu č. 2. Obchodní společnost vymáhá své pohledávky zejména telefonickým kontaktováním dlužníka. Písemnou výzvu k plnění dluhu zasílá ASW, s.r.o. nedůsledně. K nalézacímu soudnímu řízení podnikatelský subjekt zatím nepřistoupil. ASW, s.r.o. nestihla vždy přihlásit své pohledávky do insolvenčního řízení.

Ve výzkumné otázce č. 3 jsem se ptala, jak často prováděl podnikatelský subjekt rozbor všech pohledávek pro vyhodnocení a sledování dlužníků. Na základě analýzy současného stavu ASW, s.r.o. byla hypotéza č. 3 plně potvrzena. Podnikatelský subjekt neprováděl rozbor pohledávek, ani nesledoval bonitu svých obchodních partnerů. Obchodní partnery dělila ASW, s.r.o. pouze podle požadavku objednatele, zda-li vyžaduje nebo nevyžaduje certifikaci softwaru.

Pro prevenci vzniku nedobytných pohledávek doporučuji podnikatelskému subjektu provést rozdělení zákazníků podle jejich bonity. K lepšímu sledování a kontrole jsem navrhla bezplatný produkt CreditCheck, který ověří schopnost odběratelů splácet závazky.

V případě, že vzniklá pohledávka není uhrazena v termínu splatnosti, doporučila jsem společnosti, aby ji nejprve vymáhala mimosoudně za pomoci automatizovaného zasílání upomínek. Navrhla jsem, aby si ASW, s.r.o. ve vlastní režii zhotovila programovou aplikaci „Správce pohledávek“. Pokud ani po dvou zasláných upomínkách dlužník svůj dluh nezaplatí, navrhla jsem společnosti řešit pohledávky po splatnosti soudní cestou. Jelikož považuji zkrácené soudní řízení za nejefektivnější, navrhla jsem podnikatelskému subjektu, aby týden po zaslání druhé upomínky podal návrh na EPR.

Domnívám se, že stanovené cíle bakalářské práce byly splněny. Všechny návrhy a doporučení byly předány vedení společnosti k posouzení. Návrh textu upomínky byl již úspěšně využit. Vedení bude vážně uvažovat o mém návrhu zhotovit ve vlastní režii automatizovaného „Správce pohledávek“. Vyzkouší také bezplatnou verzi produktu CreditCheck.

SEZNAM LITERATURY

ASW, s.r.o. *Expanze - podnikatelský záměr*. 2013.

ASW, s.r.o. *Příloha účetní závěrky za roky 2010 – 2014*.

ASW, s.r.o. *Struktura firmy* [prezentace]. 2015.

ASW, s.r.o. *Rozbor pohledávek po splatnosti* [tisková sestava z účetního programu]. 2015.

ASW, s.r.o. *Účetní závěrky za roky 2010 – 2014*.

BEZOUŠKA, Petr a Lucie PIECHOWICZOVÁ, 2013. *Nový občanský zákoník: nejdůležitější změny*. Olomouc: ANAG. Periodicita není známa.

BRYCHTA, Ivan a kol. *Meritum Daň z příjmů 2014*. Praha: WoltersKluwer, a.s., 2014. s. 616.

BÜROKOMPLET. Bonita firem - Octopus. *BüroKomplet* [online]. Prostějov: BüroKomplet, s.r.o., c2010 [cit. 2015-5-9]. Dostupné z: <http://burokomplet.cz/octopus>

CENTRÁLNÍ REGISTR DLUŽNÍKŮ ČR, 2015. *Centrální registr dlužníků ČR*. [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.centralniregistrdluzniku.cz>

CREDITCHECK. *CreditCheck* [online]. Praha: CreditCheck, s.r.o., c2013 [cit. 2015-3-20]. Dostupné z: <http://www.creditcheck.cz/>

CREDITREFORM, 2015. Vývoj insolvenčí v ČR [online]. [cit. 9.5.2015] Dostupné z: <http://www.creditreform.cz/novinky-downloads/vyvoj-insolvenci-v-cr.html>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2014. Globální ekonomický výhled. [online]. [cit. 9.5.2015] Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/gev/gev_2014/index.html

ČERVINKA, Michal., 28.1.2014. *Obecně k zajištění a utvrzení dluhu podle NOZ* [online].[cit. 7.12.2014] Dostupné z:
<http://obcanskyzakonik.justice.cz/infocentrum/media/obecne-k-zajisteni-a-utvrzeni-dluhu-podle-noz/>

ČOČKOVÁ, Nikola. *Interview*. Advokátní kancelář Mgr. Marek Gocman, 28. října 438/219, Ostrava 9. 25.9.2014.

DRBOHLAV, Josef a Tomáš POHL, 2011. *Pohledávky z právního, účetního a daňového pohledu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 241 s. ISBN 978-80-7357-599-1.

EXEKUTORSKÁ KOMORA ČR, 2015. Exekutoři radí [online]. [cit. 9.5.2015]
Dostupné z: <http://ekcr.cz/exekutori-radi>

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

KOUT, Petr a Tomáš LÍBAL, 2013. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 1. vyd. Praha: VOX, 288 s. ISBN 978-80-87480-13-7.

KOZÁK, BUDÍN, DADAM a kol., 2013. *Insolvenční zákon a předpisy související: Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení : komentář*. 2. vyd. Praha: WoltersKluwer Česká republika, xxiii, 1246 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

KŘÍŽOVÁ, Veronika., 10.4.2014. Zástavní smlouva (movitá věc) – vzor ke stažení zdarma – NOZ 2014 [online].[cit. 14.1.2015] Dostupné z:
<http://zbynekmlcoch.cz/informace/ke-stazeni/obcanske-pravo-vzory/zastavni-smlouva-vzor-ke-stazeni-online-zdarma>

LEDVINKOVÁ Jana, Zdeněk KUNEŠ, Zdeněk VONDRÁK: *Abeceda DPH 2014*. Olomouc: ANAG, s.r.o., 2014. s. 319.

MELUZÍN, Tomáš a Václav ZEMAN, 2014. *Bankovní produkty a služby*. Vyd. 1. Brno:

Akademické nakladatelství CERM, 198 s. ISBN 978-80-214-4841-4.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR., 2015. *Administrativní registr ekonomických subjektů*. [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/ares/ares.html.cz>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, 2014. Insolvenční právo [online]. [cit. 14.1.2015] Dostupné z: <http://www.insolvencni-zakon.cz/obecne-informace/insolvencni-pravo.html>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, 2014. Novinky v zástavním a zadržovacím právu [online]. [cit. 7.12.2014] Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/vecna-prava/konkretni-zmeny/novinky-v-zastavnim-a-zadrzovacim-pravu/>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, 2015. *Oficiální server českého soudnictví*. [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: www.justice.cz

NOVOTNÝ, Petr, 2014. *Nový občanský zákoník: Smluvní právo*. 1. vyd. Praha: Grada, 230 s. ISBN 978-80-247-5164-1.

REŽŇÁKOVÁ, Mária, 2010. *Řízení platební schopnosti podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 191 s. ISBN 978-80-247-3441-5.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: ComputerPress, 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.

SLAWIKOVÁ, Drahomíra. *Interview*. Daňový a účetní poradce ASW. s.r.o., Švabinského 1749/19, Ostrava. 16.10.2014

SLAWIKOVÁ, Drahomíra. *Interview*. Daňový a účetní poradce ASW. s.r.o., Švabinského 1749/19, Ostrava. 9.2.2015

STROUHAL a kol, 2014. *Meritum účetnictví podnikatelů 2014*. Praha: WoltersKluwer, s. 536.

SUN MARKETING. Swot analýza. Sunmarketing.cz [online] © 2011 – 2015 [cit. 2015-1-15]. Dostupné z: <http://www.sunmarketing.cz/nastroje/slovník/swot-analyza>

SVOBODA, SMOLÍK, LEVÝ a kol., 2013. *Občanský soudní řád: komentář*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, xxiii, 1398 s. ISBN 978-80-7400-506-0.

TINTĚRA, Tomáš, 2013. *Závazky a jejich zajištění v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: Leges, 200 s. ISBN 978-80-87576-75-5.

TYLL, Ladislav, 2014. *Podniková strategie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, xviii, 275 s. ISBN 978-80-7400-507-7.

VÁCLAVÍK, Karel, 2011. *Praktický slovník cizích slov*. Praha: XYZ, s.r.o. 461 s. ISBN 978-80-7388-543-4.

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád

Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon

Zákon č. 358/1992 Sb., notářský řád

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

SEZNAM ZKRATEK

ARES – Administrativní registr ekonomických subjektů

CERD – Centrální registr dlužníků

ČR – Česká republika

DMS – dealer management system

DPH – daň z přidané hodnoty

EPR – elektronický platební rozkaz

EŘ – zákon č. 120/2001 Sb., zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti

IZ – zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení

Kč – koruna česká

NOZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

ZoR – zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: SWOT analýza.....	37
Obrázek 2: Organizační struktura.....	44
Obrázek 3: SWOT analýza společnosti ASW, s.r.o.....	46

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Pohledávky po splatnosti k rozvahovému dni.....	50
Graf 2: Rozbor pohledávek po splatnosti v tisících Kč.....	51
Graf 3: Celková suma pohledávek v jednotlivých měsících v tisících Kč.....	53
Graf 4: Vývoj tuzemských pohledávek po splatnosti v letech 2010 - 2014.....	55
Graf 5: Porovnání tuzemských a zahraničních pohledávek po splatnosti v tisících Kč..	56

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Poplatky za písemný návrh OSŘ.....	29
Tabulka 2: Poplatky za EPR.....	29
Tabulka 3: Odměna exekutora.....	31
Tabulka 4: Doba obratu pohledávek a závazků.....	47
Tabulka 5: Ukazatele rentability.....	48
Tabulka 6: Ukazatele likvidity.....	49
Tabulka 7: Ukazatel zadluženosti.....	49
Tabulka 8: Pohledávky po splatnosti k rozvahovému dni.....	50
Tabulka 9: Rozbor pohledávek po splatnosti v tisících Kč.....	51
Tabulka 10: Celková suma pohledávek v jednotlivých měsících v tisících Kč.....	52
Tabulka 11: Tuzemské pohledávky včetně jejich ročního obratu v tisících Kč.....	54
Tabulka 12: Porovnání tuzemských a zahraničních pohledávek po splatnosti v tisících Kč.....	55
Tabulka 13: Vytvořené opravné položky, které byly následně odepsány.....	57-58
Tabulka 14: Pohledávky do výše 30 000 Kč.....	58
Tabulka 15: Rozdělení smluvních partnerů.....	60

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: 1. upomínka

Příloha č. 2: 2. upomínka

ASW, s.r.o.

Nová 225

708 00 Ostrava

Zápis v obchodním rejstříku:

Krajský obchodní soud v Ostravě, C 3068

DIČ : CZ11229921

IČ : 11229921

FIRMA s.r.o.

Pražská 50

602 00 Brno

DIČ : 270-46507523

IČ : 46507523

Dovolujeme si Vás upozornit, že jsme dosud neobdrželi níže specifikované platby za poskytnuté služby dle smlouvy.

Žádáme Vás o uhrazení Vašeho dluhu do 7 pracovních dnu ode dne obdržení dopisu na náš bankovní účet

V případě, že nejste schopni uhradit celou dlužnou částku ve lhůtě níže uvedené, kontaktujte nás pro zaslání návrhu splátkového kalendáře. V případě, že jste již dlužné plnění uhradili, napište nám informace k platbě

Faktura č.	Splatná dne	Částka	Zbývá uhradit
140465	11.03.2014	3630,00	3630,00
140714	08.04.2014	3630,00	3630,00
140958	09.05.2014	3630,00	3630,00
			10890,00

Věříme, že naši pohledávku uhradíte co nejdříve. Pokud neobdržíme Vaši úhradu do 7 pracovních dnů ode dne obdržení tohoto dopisu, budeme nuceni o Vaší platební morálce informovat importéra a budeme uvažovat o ukončení servisní smlouvy.

Upozorňujeme Vás, že ve smlouvě, kterou jste s námi uzavřeli, je uvedeno penále za pozdní úhrady našich služeb. Pokud nebudete faktury platit v termínu splatnosti, budeme Vám toto penále účtovat.

Po druhé upomínce budeme nuceni celou záležitost řešit právní cestou. Tato skutečnost bude představovat navýšení dlužné částky o příslušenství včetně nákladu za právní služby.

Dlužné částky jsou uvedeny v Kč.

V Ostravě

Dne : 20.09.2014

ASW, s.r.o.

Nová 225

708 00 Ostrava

Zápis v obchodním rejstříku:

Krajský obchodní soud v Ostravě, C 3068

DIČ : CZ11229921

IČ : 11229921

FIRMA s.r.o.

Pražská 50

602 00 Bmo

DIČ : 270-46507523

IČ : 46507523

Při kontrole pohledávek jsme zjistili, že přes naši urgenci první upomínkou jste dosud neuhradili faktury po splatnosti za poskytnuté služby dle smlouvy.

Žádáme Vás o uhrazení Vašeho dluhu do 7 pracovních dnů od obdržení dopisu na náš bankovní účet.

Faktura č.	Splatná dne	Částka	Zbývá uhradit
140465	11.03.2014	3630,00	3630,00
140714	08.04.2014	3630,00	3630,00
140958	09.05.2014	3630,00	3630,00
			10890,00

Věříme, že naši pohledávku uhradíte co nejdříve. Pokud neobdržíme Vaši úhradu do 7 pracovních dnů od obdržení dopisu, podáme návrh na zkrácené soudní řízení na vydání platebního rozkazu. Současně Vám zasíláme zákonný úrok z prodlení. Úrok z prodlení bude také přiložen k žalobě.

Dlužné částky jsou uvedeny v Kč

V Ostravě

Dne : 10.10.2014